

nepriklausoma lietuva

PASAULIO LIETUVIŲ ARCHIVAS
5620 So. Claremont Ave.
Chicago, Ill. 60636 USA

Montrealis • 1971. IX 1 • Nr. 1261

LITUANIE INDEPENDANT • INDEPENDENT LITHUANIA • EST. 1941

PONAI ČIA IR ANAPUS

Anais pirmaisiais sovietiniais 1940 metais kai kuriose laikinosios sostinės krautuvėse buvo matomi užrašai — "Mes ponais nešivadiname". Atseit, buvo norima priminti pirkėjams, kad bent jau viešose vietose naujoji tvarka nebenorinti toleruoti visų tų "ponių, panielių ir ponų". Tuo tarpu tie pavadinimai buvo labai prigiję ir toliau vartojami, nors ir ne taip dažnai, nors ir stengiantis jų vengti viešumoje.

Kad ir kaip būtų keista, bet ir šiandien, po daugelio metų, po visų tų drastiškų pasikeitimų, žodis "panelė" dar nėra visai išnykęs iš sovietinamoje Lietuvoje naudojamo žodyno. Kad tai tiesa, matome kai kuriuose grožinės literatūros veikalų tekstuose, kai kada galima užtikti nusiskundimų, pastabų ir tenyktės periodikos puslapiuose.

Visa tai prisimena, kai anąkart pasiekė vilniškės Tiesos liepos 27 d. laida, kurios skiltyje "Mums svetimos spaudos skiltyse", vardinamas bei puolamas ir šis autorius, vadinant "ponu Al. Gimantu".

Va, ties tuo "ponu" ir reikėjo susimastyti, vis negalint suprasti, kokių būdu teko patekti į ponų kategoriją ir luomą.

Dar besimokant vyresnėse gimnazijos klasėse, vasaros atostogų metu buvo būtina atlikti miško kirtimo prievolę. Sekančios vasaros darbus teko atlikti durpes kasant.

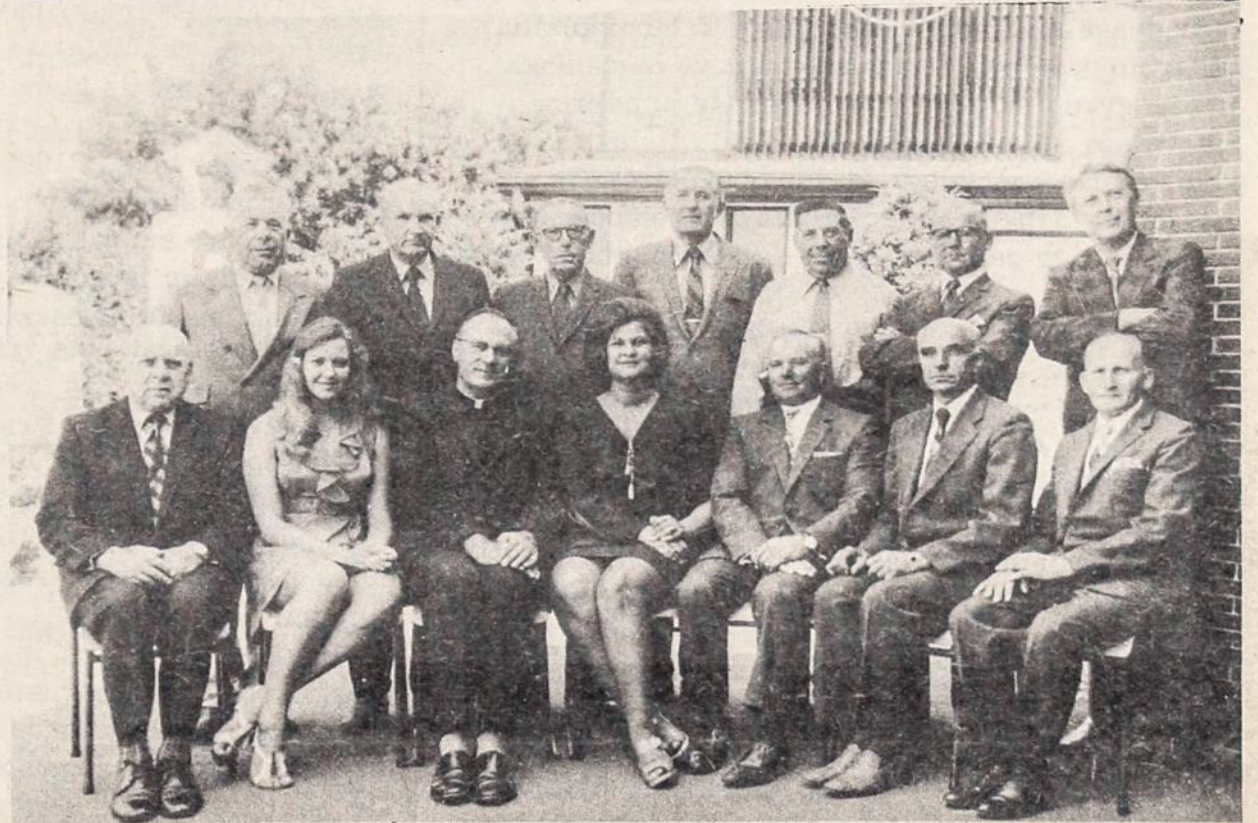
Tiek medžių kirtimas, tiek ir darbas durpyne nebuvo mechanizuotas, bet visą reikėjo atlikti beveik primityviu būdu, žvelgiant iš šiandienos taško: rankiniu piūklu ir kastuvu. Buvo tai ilgas, varginantis ir fiziškai išsemiantis darbas.

Taigi nelengvo rankų darbo palaimą teko pažinti dar nė nesubrendus. Vėliau, Vokietijoje irgi laukė fizinis darbas — padėti mūrininkui nešioti plytas, kasti žvyrą, maišyti cementą ir dirbti prie pakrovimo įvairių darbų.

Taip niekad ir neteko ponauti. Net ir Amerikoje vieneri metai buvo praleisti popietinėje paiminoje fabrike, po to keturis metus nakties metu reikėjo valyti vienos didelės krautuvės 25 aukštus už minimalų valandinį atlyginimą. Laisvalaikis buvo skiriamas mokymuisi, norint pagerinti savo ir šeimos materialinį pagrindą, norint bent kiek lengvesnį darbą rasti. Vargu ar tai "poniškas" stažas, kažin ar ir "poniškos" pretenzijos.

Tad ir minėto Tiesos straipsnio autorius Donatas Roda visai be reikalo iššoko su savo to "ponu".

Aplamai lietuviškoji emigracinė visuomenė savo tarpe labai nedaug ponų teturi. Bene aiškia daugumą sudaro eiliniai darbo žmonės, kuriuos vadinti "ponais" nebūtų nei tikslu, nei pagaliau sąžininga.

Kanados Lietuvių dieną ruošti komitetas St. Catharinėje. Sėdi iš kairės: Antanas Šukys, Danguolė Vilbickaitė, t. Juvenalis Liauba, Stasė Zubrickienė, Juozas Šarapnickas, pirmininkas, Petras Balsas ir Pranas Meškauskas. Stovi iš kairės: Karolis Jesevičius, Stasys Janušionis, Jonas Deinora, Kazys Bogušys, Pranas Dauginas, Juozas Paukštys ir Aleksandras Paulionis. Trūksta V. Žemaitienės ir St. Šetkaus.

Tiesa, stengiamasi, daug pastangų dedama, kad priaugančioji karta turėtų lengvesnį gyvenimą, gautų kiek galint geresnį išsilavinimą, profesinį pasiruošimą, bet tai vyksta grynai asmeniškai iniciatyva be jokios valstybinės ar kitokios paramos, kartais vienam kitam gaunant dalinę (ir žymiai rečiau pilną) stipendiją mokslui tęsti.

Kažkaip mums čia atrodo, kad Lietuvoje šiandien tikrai yra daugiau ponų ir didesnio privilegijuotųjų sluoksnio, remiamo viso valstybinio ir partinio aparato, kai iš eivijos lietuviai turi tvarkytis patys, neturint jokio užnugario ir garantuotos materialinės bazės, o tikruosius ponus, dvarininkus ir fabrikančius galime suskaičiuoti rankų pirštais.

ELEKTRIFIKUOJAMI GELŽKELIAI?

Naujame sovietų penkmečio plane numatyta ir kai kurių Lietuvos gelžkelio ruožų elektrifikacija. Elektrinius traukinius įvesti numatyta ruožuose iš Vilniaus į Naująją Vilnią, Lentvarį, Trakus ir Kauną.

Spaudoje šitie planai nebuvo labai entuziastingai paminėti. Nurodoma, kad dar visiškai nėra numatyta užpildyti elektrinius lokomotivus.

IŠLEISTAS KLAVYRAS

Kompozitoriaus K. V. Banaičio operos Jūratės ir Kastyčio klavyras jau išleistas. Jūratės ir Kastyčio operos fondo Chicagoje išleistojo klavyro pirmasis egzempliorius buvo įteiktas Lietuvių muzikologijos archyviui, kuriam vadovauja muz. J. Žilevičius.

Klavyras meniškai įrištas į drobės viršelius, gražiai Morkūno spaustuveje išspausdintas ir išties meniškai muz. J. Zdaniaus įgraviruotas.

Lietuvių muzikologijos archyvo Chicagos lietuvių operos skyriuje dabar jau yra J. Gaidelio Danos, B. Markaičio Vilniaus varpų orkestracijos ir kita medžiaga.

MUZIEJUS BAŽNYČIOJE

Tiesa liepos 13 d. informavo: šv. Mykolo bažnyčia, 17 amž. statybos paminklas, numatyta paversti vilniškio istorijos-etnografijos muziejaus filialu. Joje žadama kaupti senos graviūros, piešiniai, brėžiniai, planai, taip pat statybinių medžiagų pavyzdžiai, visa tai, kas pasakoja apie Lietuvos statybos ir architektūros istoriją, pažangą.

DIENOS TEMOMIS

Šimet sukanka 30 metų nuo Nepriklausomos Lietuvos pirmojo numerio išleidimo. Seniausieji pasaulio laikraščiai savo amžių skaičiuoja šimtmečiais, yra ir senesnių lietuviškų leidinių, tačiau lietuviškoje laikraštijoje tai vis dėlto yra dėmesio ir šio tokio atžymėjimo reikalaujanti sukaktis.

Nepriklausomą Lietuvą iššaukė pats gyvenimas. Prieš 30 metų Lietuva jau buvo okupuota, Kanada aktyviai dalyvavo kare prieš Vokietiją, o Kanados lietuviuose vyko aštrūs, o kartais gal net ir skausmingas skaidymosi procesas.

Daugelis lietuvių anuomet jautriai tebeprisiminė Kanadoje išgyventą ekonominę krizę, kurios metu ir daugeliui lietuvių teko misti iš labai kuklių bedarbio pašalpų. Daugumas jų buvo darbininkai, ir pati gyvenimo eiga juos pačius ir jų politinę mąstyseną stūmė kairėn. Kai kurie lietuviai prisijungė prie komunistų, dažnas buvo artimas socializmui arba bent nuoširdžiai siekė socialinio teisingumo ir demokratizmo ekonominiame gyvenime.

Senųjų lietuvių ateivių išsilavinimas nebuvo labai didelis, tūlas jų ne skaityti nemokėjo, ir ne vienam nelengva buvo susiorientuoti politinėje padėtyje, kuri vystėsi Lietuvoje. Raudonajai armijai Lietuvą okupavus ir kraštą įjungus į Sovietų Sąjungą, komunistų propaganda skelbė, kad Lietuvoje esanti "darbininkų valdžia". Daug kairių pažiūrų Kanados lietuvių, tikrų demokratų, bet ir nuoširdžių Lietuvos patriotų, buvo suklaidintų. Kanados lietuviuose vystėsi skilimas tarp tų, kurie džiaugėsi nauja Lietuvos "darbininkų valdžia" ir jos įjungimui į Sovietų Sąjungą pritarė, ir tų, kurie be kompromisų pasisakė už nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Aišku, kad pastariesiems labai rūpėjo savo pažiūras skleisti ir kovą už laisvą ir nepriklausomą Lietuvos valstybę vesti per savo spaudą. Tokiose nuotaikose ir gimė Nepriklausoma Lietuva.

Pirmieji naujojo leidinio numeriai buvo kuklūs. Tekstas buvo išrašomas rašomąja mašinėle, o spausdinama buvo rotatoriumi. Pirmuosius numerius pavarčius, akivaizdu, kad leidėjams ir redaktoriams anuomet trūko kone visko — ir lėšų, ir patyrimo spaudos darbe, ir bendradarbių. Neturėjo tik vieno — entuziazmo ir noro Kanados lietuviuose išlaikyti gyvą nepriklausomos Lietuvos valstybės idėją.

Jau praėjo 30 metų nuo anų pirmųjų Nepriklausomos Lietuvos žingsnių. Ilgametis jo redaktorius J. Kardelis laikraščiu atidavė ne tik savo žurnalistinę patirtį ir žinias, bet ir ilgas valandas, kurias dirbo iš tikrųjų ne labai palankiose techniskose ir darbo sąlygose. Nežiūrint visų nepriteklių ir pasitaikančių sunkumų, J. Kardelis laikraštį išugdė į vieną įtakingiausių demokratiškų ir patriotiškų leidinių lietuviškojoje išeivijoje.

Ta jau 30 metų besitęsianti Nepriklausomos Lietuvos kryptis išliko iki šių dienų. Aišku, kad laikui slenkant ir aplinkybėms keičiantis, laikraščio stilius tolygiai keitėsi. Tačiau nepasikeitė jo tikslai ir kryptis. Nepriklausoma Lietuva buvo ir yra už laisvą, demokratišką, savarankišką ir nepriklausomą Lietuvos valstybę, ir laikraštis yra ištikimas tam kraštui, kuriame jis leidžiamas — Kanadai.

Nepriklausomos Lietuvos sukaktis bus iškilmingai paminėta Montrealyje, Aušros Vartų parapijos salėje. Minėjimas-vakaras įvyks šeštadienį, spalio 2 d. Vakaro metu bus ne tik paminėta laikraščio sukaktis, bet ir meninė programa, kuri montrealiečiams, be abejo, sudarys ir šokią tokią staigmeną.

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

GERAS REIŠKINYS

Vienas lietuvis šiomis dienomis grįžo iš pavergtos Lietuvos, kur jam, senam kanadiečiui buvo leista apsilankyti tėviškėje ir kitur. Jo išpūdžiai yra labai charakteringi ir reikšmingi. Lietuvoje klesči lietuviškumas, patriotizmas, nežiūrint to, ar kas save skaito komunistu, ar ne. Rusų pastatyti žmonės turi atlikti savo pragaištingą darbą. Žmonės tai supranta ir nedaro didelių išvadų. Vadinasi, jau ir lietuviai pradeda atskirti, kas yra komunizmas ir kas yra rusų pavergtą tautą. Pradeda suprasti, kad socialinės sąlygos nieko bendro neturi su kitos tautos užnertom ant kaklo grandinėm.

Ilgainiui jie patys pamatys, kad ir pats rusiškas komunizmas nėra niekas kitas, kaip tik apgavystė tam, kad kitas tautas lengviau palenktų rusams. Nei Marksas, nei Engelsas, nei Leninas, nei Stalinas nežinojo kas yra komunizmas, nežino to nei dabartinis teorikas Suslovas. Jei žinotų, tai pasakytų, kodėl Rusija ir jos pavergtos tautos jau 53 metai žengia ir žengia į vadinamąjį komunizmo

laimėjimą, bet nežino nei kiek jau nužengė, nei kiek dar liko žengti. Socialinės permainos yra didesnės Amerikoje, negu Rusijoje, kur darbininkas dar vis tebėra maitinamas trupiniais nuo ponų sto, kai Amerikoje jis ponus šokdina kada ir kaip nori.

Pramonė, statyba išsivystė visame pasaulyje ir be rusų varovų bizūno. Afrika toli paliko Rusiją šioje srityje. Jei rusams tikrai rūpėtų Lietuvos žmonių gerovė, tai jie keltų Lietuvos žemės ūkį ir iš jos padarytų vieną našiausių žemės ūkio kraštų pasaulyje. Lietuva yra naturalus ūkininkų kraštas, ką ji jau įrodė per savo trumpą laisvės laikotarpį, kad jau buvo nepaprastai toli pažengusi.

Suardymas Lietuvos ūkio sistemos, kūrimas sunkiosios pramonės yra apsurdas, žiūrint iš lietuviško taško, bet demoniškai gudrus dalykas nutautinti Lietuvą ir priversti jos žmones maitintis iš rusų varovų rankų delno. Duoda progos rusams kolonizuoti Lietuvą ir mokyti, instrukuoti, rusifikuoti. Vienintelė tam rimtesnė kliūtis religija, suteikianti lietuviams atspirtį iškęsti ar tapti kankiniais —

yra raunama. Tai daroma užsėsyje apie visokias laisves, saviveiklos ansamblius, sportus, solistus, net tarptautinius šokėjus tam, kad lietuvių ir laisvo pasaulio akys būtų nukreiptos nuo tikrosios tragedijos, kuri vyksta pavergtoje Lietuvoje.

Malonus reiškinys, kad visa tai supranta žmonės, kurie save gal laikokomunistais, paraudusiais ar simpatikais.

Lietuva yra rusų pavergtas kraštas, rusų, kurie yra pasiryžę sunaikinti lietuvių, latvių ir estų tautas, kad Baltijos pajūris taptų Rusijos dalis. Tosiekie rusų carai, tą turėjo galvoje Stalinas 1940 metais, tą turi galvoje ir šių dienų pavergėjai.

Tik visų lietuvių vieningumas tautos laisvės reikale pajėgs sugriauti šiuos kėslus..

Mastis

KLYSTAME IR KLYSTAME

Kažkur yra pasakyta, kad klaida nėra nusikaltimas. Bet nelygu klaida klaidai, ir svarbu, kas tą klaidą papildo. Šiuo atveju turime omenyje Pr. Alšėno rašinėlį "Šių dienų sutemos" (TŽ, Nr. 29), kur yra tokie skambūs naujadarai, kaip Sovietija ir Sovietijoje. Daugumai iš mūsų yra suprantama, ką reiškia toji gražbiylstė, bet daug kam, o ypač jaunajai kartai reiktų išversti visus žodynus, ir niekur tokių naujadarų nerastų. Pažvelgkime, iš kokio gimočio tie naujadarai yra nulipdyti.

Žodis "soviet", rusiskai — "cobem" yra grynai rusiskas. Išvertus į lietuvių kalbą turėsime, — patarimas — pasitarimas. O rusai komunistai prie žodžio "soviet", dar pridėjo žodį "sojuz" — "coioz" ir gavo "sovietski sojuz" — sovietų sąjungą.

Lietuviai komunisteliai, kadaise, žodį "soviet" prikerė darbininkų konspiracinėms grupėms

Tą dieną betgi nebus vien tiktai laikraščio gimtadienio šventė ir pramoga. Tos pačios dienos rytą vyks ir Nepriklausomos Lietuvos spaudos bendrovės akcininkų susirinkimas. Akcininkų lauks rimti sprendimai. Teks rimtai aptarti ir apsvastyti medžiaginę laikraščio padėtį ir surasti būdus, kaip ir kokių būdu laikraštį pastatyti ant stiprių ir ilgalaikių finansinių pagrindų. Dabartinė Nepriklausomos Lietuvos finansinė ir techniskų priemonių padėtis nėra, deja, patenkinama.

Kitas ne mažiau svarbus akcininkams tekstantis uždavinys bus išrinkti naują laikraščio leidyklos vadovybę — NL spaudos bendrovės valdybą. Laikraščio skaitytojai, bendradarbiai ir bičiuliai tegali tikėtis, kad bus išrinkta iš tiesų pajėgi, darbinga ir išmintinga valdyba, kuri Nepriklausomą Lietuvą pastatys ant tvirtų ekonominių ir visuomeninių pagrindų.

Tad spalio 2 d. bus ne tik laikraščio gimtadienio šventė, bet ir rimta darbo diena. Visi laikraščio bičiuliai ir ypač NL spaudos bendrovės akcininkai kviečiami nepabūgti nė tolimesnės kelionės ir tą dieną rinktis Montrealyje — savo laikraščio ateitį apsvastyti, na, žinoma, ir atšvęsti vis dėlto reikšmingą Nepriklausomos Lietuvos 30 metų amžiaus sukaktį.

REM

ir iš žodžio "soviet" padarė "taryba-tarybos", o šiuo metu rašo "tarybinė" Lietuva.

Dauguma vakariečių žurnalistų ir net toks žymus profesorius-diplomatas F. D. Kohl savo knygoje gan dažnai rašo: "communist Russia, red Russia ir imperialist Russia". Bet lietuviai "žurnalistai" suranda kokią tai "Sovietiją", ir, pagal Pr. Alšėno leksikoną, dabartinę mūsų Lietuvą jau turėtume vadinti "Tarybinija-Tarybinijoje".

Šia proga persižiabi labai gražus džiūkiškas posakis, kai viena bobutė vis plakė griekinius miltus, o kita tik kepė ir kepė už pieną baltesnes bandutes.

A. L.

VEIKLA

BEPRASMIŠKA?

Rugpjūčio 4 d. NL M. Drunga parašė straipsnį, lyg norėdamas įrodyti, kad lietuviškas veikimas užsieniuose esąs beprasmiškas. Net ir pats atsakymo neranda.

Noriu patvirtinti faktus, kad visų tautų visais laikais veikimas dėl savos tautos, apleidus savus kraštus, gimtines, yra labai prasmingas ir reikalingas.

Tam istorijoje yra labai daug pavyzdžių: žydų, airių, lietuvių, lenkų ir kt. tautos, kurios niekad nepavargo ir laimėjo, padėdamos tautos kamienams, aktyviai veikdami

užsieniuose, išsibarstę didesnėmis ar mažesnėmis grupėmis. Tai neužginčintini faktai.

Jeigu atsiranda lietuvių, kurie pavargsta, išsisemia, pasensta arba pradeda slaptai talkininkauti tautos priešams, tai natūralu. Nutrupėjimų yra visad ir visur.

Normalūs, sveiki, kultūringi visų tautų žmonės veikia kiek gali ir sąlygos leidžia už savo tautos geresnę ateitį, būdami gimtinėse ar atsiradę užsieniuose.

Joks filosofavimas tikrų patriotų nuo tos veiklos nesustabdys.

Kiekviena karta duos viekėjus savo tautai, vis kitokioje formoje. "Nebeužtvenksi upės bėgimo, nors ji ir plauktų pamažu".

J. Karka

SVEIKINIMAI IŠ ARGENTINOS

Laikraščio redagavimas, jo forma, kryptis ir suteikiamos žinios man labai patinka, tik nenorėčiau, jog būtų pakeista jo pavadinimo galūnė.

Laikraštį gaunu labai netvarkingai, bet ką padarysi — čia ne Jūsų kaltė. Žinau, kur gyvenu, ir su tuo reikia apsibrasti. Kas šiandieną vyksta Argentinos saulėje, Jums gerai yra žinoma.

Esu dėkingas už siuntimą man brangų laikraštį Nepriklausomą Lietuvą.

Juan Rudis

Buenos Aires

CITATOS

REFORMATAI PROTESTUOJA

Lietuvos evangelikų reformatų kolegijos tremtyje žurnalo "Mūsų sparnai" 1971 m. Nr. 30 išspausdintame K. V. straipsnyje "Lietuvių kankinių koplyčios reikalai", be kita ko, ir taip samprotaujama:

"Visoje lietuvių katalikiškoje spaudoje buvo rašoma: "Nuo pat koplyčios minties iškėlimo buvo skelbta, kad lietuviai nori ją įrengti Lietuvos kankinių atminimui" (Draugas, 1970. X. 12). Dažnai buvo pabrėžiama, kad ši koplyčia yra skiriama žuvusių už Lietuvos laisvę ir nukankintų Sibiro koncentracinėse stovyklose pagerbimui. Niekur nebuvo užsiminta, kad koplyčia skiriama išimtinai katalikų kankiniams.

"Nors Liet. Kank. Koplyčios rengėjų komitetas nerado reikalo kreiptis į lietuvių evangelikus, bet pastarieji davė savo tylų pritarimą iškeltai minčiai. Iš evangelikų tarpo atsirado paskiri aukotojai, kurie savo auka prisidėjo prie šio sumanymo įvykdymo, drauge norėdami pagerbti savo artimuosius žuvusius už Lietuvą...

"Tame pačiame Draugo straipsnyje toliau rašoma: "Intencija, kuria

koplyčia buvo įrengta, rodo ir aukso raidėmis įrašytas dedikacijos tekstas: Liepos 7 dieną 1970 Viešpaties metais, popiežiui Pauliui VI valdant Bažnyčią, viso pasaulio lietuviai šią koplyčią dedikavo Švenčiausiaj Mergelei Gailestingumo Motinai atminimui tu savo vadų, kurie tėvynėje buvo katalikiško tikėjimo gynėjai ir liudytojai (testes), kurių vardai yra įrašyti gyvenimo knygoje ir kurie kaip žvaigždės spindės per amžius".

"Iš paskelbto teksto aišku, kad koplyčia yra pašvęsta ne Lietuvos laisvės kovoje žuvusiems, bet "kurie tėvynėje buvo katalikiško tikėjimo gynėjai". Tai yra aiški lietuvių tautos apgaulė, ir tam paaikšėjus, lietuvių evangelikų tarpe sukėlė pasipiktinimą...

"Jei lietuvių koplyčios rengėjai būtų iš anksto pranešę savo tikrąsias intencijas (jie juk turėjo ir turi pilną teisę pagerbti savo tikėjimo gynėjus ir liudytojus), būtų išvengta nesusipratimų, nebūtų buvę jokių protestų.

"Antra, lietuvių Kankinių Koplyčios rengėjų komitetas pasisavino sau teisę kalbėti "viso pasaulio lietuvių" vardu...

"Ar koplyčios rengėjų komitetas pripažįsta lietuvių tautai demokratines teises? Jei taip, tai jis teturi teisę kalbėti savo atstovaujamos Bažnyčios, o ne visos tautos vardu. Lietuviai evangelikai save laiko integraline mūsų tautos dalimi, ir nuo pat Reformacijos pradžios kietai kovojo už savo tautos laisvę. Todėl neleistina, kad lietuvių viešame gyvenime būtų taikoma lietuviams evangelikams bet kokia diskriminacija, ignoravimas, ar uzurpavimas sau teisės kalbėti jų vardu.

"Jau Vatikano II susirinkime buvo keliamas Marijos kulto panaikinimo klausimas, ir tenka manyti, kad sekančiame susirinkime bus tai padaryta...

"Sąryšyje su paminėtu Marijos kultu, vysk. A. Deksnys, kreipdamasis į lietuvių, pakartojo anks-

tyvesnę lietuvių katalikų vyskupų dedikaciją, kuri skamba taip:

"1951 m. gegužės 13-ją dieną, dalyvaudant lietuvių tautos atstovams Romoje, Lietuva ir visi jos sūnūs bei dukterys tėvynėje bei išsklaidyti pasaulyje buvo iškilmingai paaukoti Švenčiausiaj Marijos Širdžiai. Šis pašaukimo aktas Lietuvos vyskupų valia įpareigoja visus lietuvius ištikimai vykdyti Dievo Motinos paskelbtas sąlygas ir iškilmingai minėti šią dieną" (Draugas, 1970. V. 8).

"Žmogus tik savo laisvu apsisprendimu gali save aukoti Dievui ar Kristui. Tai yra pagrindinis krikščionybės principas, pripažįstamas žmogui sąžinės ir apsisprendimo laisvę. Liet. katalikų vyskupai neturi teisės ne tik užrašyti liet. evangelikus mistinei "Švenčiausiaj Marijos Širdžiai", bet ir versti liet. evangelikus "ištikimai vykdyti Dievo Motinos paskelbtas sąlygas ir iškilmingai minėti šią dieną".

"Ekumeniniame amžiuje bet koks kitų krikščionių prievartavimas, diktavimas jiems savo įsakymų, turi būti baigtas".

GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Pasaulio ir Amerikos lietuvių gydytojų sąjungų suvažiavimo pirmas posėdis bus viešas. Jis įvyks rugsėjo 4 d., 12 val., New Yorke, Pierre viešbutyje.

Po trumpų įžanginių suvažiavimo atidarymo kalbų, sugiedojus himnus ir išklausius sveikinimų bei informacijų, seks du pranešimai, kuriuos skaitys dr. B. Matulionis ir Ramūnas Kondrotas.

Sekančią dieną bus pranešimai specifinėmis medicinos mokslo temomis. Pranešėjais bus dr. Rimgaudas Nemickas, dr. Irena Giedrikienė ir dr. V. Damijonaitis.

World Wide Medical News Service prašė atsiųsti suvažiavimo programą ir visų pranešimų kopijas arba bent jų santraukas publikacijai amerikiečių spaudoje.

NEMUNO ŽOKĖJAI SU VADOVU J. BIELIŪNU

"ATVEIKSVINIMO" ŽYGIS ...

Buvęs paskutinis nepriklausomos Lietuvos pasiuntinys prie Hitlerio vyriausybės Vokietijoje ir 1941 m. Lietuvos laikinosios vyriausybės pirmininkas Kazys Škirpa savo rugpiūčio 18 d. bendraraštyje kelia mintį, kad toji laikinoji vyriausybė turi būti "atveiksvinta".

Bendraraštis išsiųstas Vlikui, Lietuvos pasiuntinybei Vašingtone, Altai, JAV Liet. Bendruomenės vadovybei, Lietuvos laisvės komitetui, Lietuvių Fronto bičiulių vadovybei ir laikraščių redakcijoms. Prie bendraraščio yra prijungtas paskaitos tekstas, kurią Kazys Škirpa rugpiūčio 13 d. skaitė Dainavos stovyklavietėje JAV.

Kazys Škirpa nurodo, kad 1941 m. Lietuvos laikinosios vyriausybės "tęstinumas" buvęs "per kai kurių Vliko grupių politinį susiklaidinimą skaudžiai pažeistas". Be to, Kazys Škirpa praneša, kad birželio 23 d. jis JAV užsienių reikalų ministrui William Rogersui patiekė "motyvuotą pasiūlymą suteikti Lietuvos laikinajai vyriausybei JAV-bių pripažinimą." Kazio Škirpos nuomone, tokį pripažinimą gavus, Lietuvos 1941 m. laikinajai vyriausybei būtų "tarptautinės teisės požiūriu įmanoma atsiveiksvinti savo pareigose".

Kazys Škirpa taip pat paaiškina, kad tai "nėra vieno asmens reikalas", bet visų mūsų politinių veiksmų ir Lietuvos diplomatijos, "kiek jos iki šiol dar išliko", uždavinys.

Lietuvos laikinoji vyriausybė buvo pradėta organizuoti sovietų okupacijos metu 1941 m. Lietuvos pagrindyje ir Kazio Škirpos suorganizuoto Lietuvos aktyvistų fronto Berlyne. 1941 m. birželio 22 d. prasidėjus vokiečių-sovietų karui ir Lietuvoje prasidėjus visuotinam sukilimui prieš sovietų valdžią, birželio 23 d. laikinoji vyriausybė buvo paskelbta ir pradėjo efektyviai veikti.

Laikinosios vyriausybės ministru pirmininku buvo paskelbtas Kazys Škirpa, bet vokiečiai jam neleido iš Berlyno atvykti į Lietuvą, ir laik. vyriausybės ministro pirmininko pareigas faktiškai visą veikimo laiką ėjo Juozas Ambrazevičius-Brazaitis. Laik. vyriausybė paskelbė eilę potvarkių ir efektyviai veikė keletą savaičių. 1941 m. rugpiūčio 9 d. laik. vyriausybė nustojo veikusi, Lietuvoje įvedus vokiečių civilinę valdžią. Tą dieną laikinoji vyriausybė savo veikimą nutarė laikyti sustabdytą prieš jos valią.

Kazys Škirpa, kuris buvo 1941 m. laik. vyriausybės nominalus pirmininkas, bet faktiškai tai vyriausybei nieka-

PIRMOJI MOKSLO DIENA LIETUVOS KAIME

dos nevadovavo, jau prieš keletą metų pradėjo kelti klausimą buvusią laikinąją vyriausybę atkurti, jo žodžiais tariant – atveiksvinti. Iš K. Škirpos bendraraščio atrodo, kad jis savarankiškai, su kitais lietuvių veiksniais nesusitaręs, JAV užsienių reikalų ministro šių metų birželio 23 d. prašė 30 metų faktiškai neveikiančią vyriausybę pripažinti.

Nors K. Škirpos pareiškimuose taip įsakmiai nepasakyta, tačiau susidaro įspūdis, kad tokia "atveiksvinta" ir, tur būt, K. Škirpos vadovaujama vyriausybė turėtų perimti visą lietuvių politinės veiklos ir Lietuvos diplomatų vadovavimą ir pakeistų Vliką.

Toks 76 metų amžiaus sulaukusio Kazio Škirpos žygis, be abejo, savo keliu kelia eilę klausimų. Pavyzdžiui, ar apamai prasminga ir net protinga bandyti "atveiksvinti", o žmoniškiau išsireiškus – atkurti vyriausybę, kuri prieš 30 metų pati, nors ir prieš savo valią veikimą sustabdė? Ar nėra truputį fantastiška tikėtis, kad kas nors šiandieną pripažintų vyriausybę, kurios jokia kita valstybė nebuvo pripažinusi jos efektyvaus veikimo metu prieš 30 metų? Ar išmintinga šiandieną, atvirai kalbant, linksminti JAV užsienių reikalų ministrą ir ministerijos pareigūnus, kada jų dėmesys ir prielankumas itin reikalingas daug realiesiems ir konkretesniems lietuviškiems reikalams?

Pagaliau – ar uolus ir aktyvus visuomenės, politikos ir spaudos veikėjas, bet jau dešimtmečiais iš esmės vis dėlto privatus asmuo gali būti pateisinamas, kai jis savarankiškai kreipiasi į valstybines įstaigas bendriniais visų lietuvių reikalais?

Trumpai

– Dolerio kursas laisvoje biržoje Europoje ir Azijos kraštuose palaipsniui krinta po prezidento Nixono paskelbtų ekonominių priemonių. Vašingtone veikiantis Tarptautinis valiutos fondas (International Monetary Fund) organizuoja tarptautinę konferenciją, kurioje turėtų būti nustatytos naujos pinigų vertės santykyje su JAV doleriu. Manoma, kad prieš tai būsianti sušaukta mažesnio masto panaši konferencija, kurioje dalyvautų tik svarbiausių Vakarų kraštų finansų ministrai. Kanados finansų ministras Bensonas tokioje konferencijoje sutinka dalyvauti.

– Belfaste, šiaurinėje Airijoje, teroristai išsprogdino bombą elektros bendrovės įstaigoje. Žuvo vienas, sužeista 35 žmonės.

– Afrikoje Ugandos kariuomenės daliniai įsiveržė į Tanzanijos teritoriją ir susirėmė su Tanzanijos kariuomene. Uganda tvirtina, kad prieš tai Tanzanijos kariuomenė buvo įsiveržusi į Ugandos teritori-

J. Tininis (deš.) su prof. J. Eretu ir jo dūkra Europoj, Vasario 16 gimn. sode vienu lietuviškųjų studijų metu.

Raudonieji dengia baltuosius

ją ir kad ugandiečiai nukovė kiniečių pulkininką, kuris buvo Tanzanijos daliniuose.

— Totalistinė Graikijos pulkininkų valdžia į vyriausybę nori įtraukti civilius politikus tam, kad vyriausybė nepriimtų karinės diktatūros. JAV kongresas nesenai nubalsavo sustabdyti 118 mil. dol. karinę paramą Graikijai, kol nesuliberalės režimas.

— Kanados vyriausybė nutarė panaikinti abi Bomarcio atominių raketų bazes.

— Japonija sutiko savo valtiškai leisti susirasti natūralią vertę laisvojoje rinkoje. Praktiškai tai reikštų jenos vertės pakilimą, palyginus su JAV doleriu — tai ko siekia Nixonas.

— Prezidento Nguyen Van Thieu režimas Pietų Vietname kaltinamas, kad opozicijai neleisdžia pasireikšti priešrinkiminėkampanijoj. Pietų Vietname renkamas parlamentas ir prezidentas, bet opozicijos kandidatas Nguyen Cao Ky, dabartinis viceprezidentas, savo kandidatūrą atšaukė, nes, pasak jo, jam neleidiama laisvai reikštis.

— Kanados vyriausybei yra įteiktos išdavos tyrinėjimų apie jaunimą, kurie kainavo apie pusę milijono dolerių. Be kitka ko, tyrinėjimų komisija siūlo legalizuoti marihuaną.

— Indijos pabėgėlių stovyklose šimtas tūkstančių bengalų vaikų kovoja su bado mirtimi. Tarptautinės šalpos organizacijos nespėja laiku pristatyti maistą į stovyklas.

— Kanados naujųjų demokratų partija pareiškė, kad, išrinkta į valdžią, ji išleistų įstatymą, kuriuo teisėto streiko metu įmonės būtų visiškai uždarytos ir gamyba sustabdyta.

— Portugalijoje 10 vyrų ir viena moteris apkaltinti valstybės išdavimu. Išdavikais Portugalijoje paprastai vadinami totalistinio režimo priešai.

— Egipte prieš dvyliką politikų pradėta byla už valstybės išdavimą. Kaltinamųjų tarpe yra ir buvęs Egipto viceprezidentas Aly Sabry.

200 PROFESIONALU PATVIRTINTI

Kovo mėnesį pakeitus Kvebeko profesinių kvalifikacijų įstatymą, Kvebeke nebereikalinga būti Kanados piliečiu, kad gavus teisę verstis savo profesija. Tačiau įstatymas reikalauja, kad profesionalai išlaikytų prancūzų kalbos egzaminus, kuriuos praveda Kvebeko imigracijos ministerija.

1970 metų vasarą buvo užsėdusi Vilniaus valstybinio V. Kapuskio universiteto biblioteka. Išdėgė skyrius, kuriame buvo laikomi leidiniai, knygos, dokumentai ir visa kita medžiaga, liečianti caristinės Rusijos okupacijos Lietuvoje laikotarpį. Apie šį gaisrą niekas neskelbė, tačiau Lietuvoje žinoma, kad šis bibliotekos skyrius buvo sunaikintas, Maskvai įsakius.

Rusijai nemalonių dokumentų sunaikinimui buvo ruošiamasi ilgesnį laiką. Bibliotekos Sovietų Sąjungoje tvarkomos pagal visasąjunginės bibliotekininkystės ir bibliografijos centrinės įstaigos Maskvoje nuostatus. Ši įstaiga taip pat tvarkė, kad visa caristinės Rusijos okupaciją Lietuvoje liečianti medžiaga palengva buvo sukonzentruota vienoje universiteto bibliotekos patalpų dalyje.

Ruošiantis bibliotekos 400 metų sukakties iškilmėms, universitetas nutarė pastatyti knygų saugyklą. Šis naujas pastatas pagal Vilniaus pirmojo statybos tresto paruoštus planus turėjo atsispirti gaisrui ir drėgmei. Maskviniai padėėjai ilgiau laukti nebegalėjo, nes sunaikinimui pasmerkta medžiaga naujojo saugyklon taip pat galėjo patekti. Taip buvo inscenizuotas gaisras.

Vilniaus universiteto profesūra jau seniai jautė, kad kažkas ruošiamas. Ilgą laiką universiteto biblioteka perdėtai domėjosi maskviečiai: istorikai, kalbininkai, o ypatingai partijos pareigūnai. Po jų vizitų vis ateidavo iš Maskvos naujų nurodymų bibliotekai tvarkyti. Bet niekas neįtarė, kad raudonas okupantas balto okupanto politikai pridengti imtųsi tokių barbariškų priemonių. Bibliotekos "gaisru" labai buvo pasipiktinęs prof. Jonas Kazlauskas. Jo viešai reiškiamą pasipiktinimą partija pasirūpino nutildyti.

Rugsėjo mėnesį Vilniaus universitetas iškilingai minėjo bibliotekos 400 metų sukaktį. Suorganizuota pompastiška šventė. Šventės pradžia paskelbta trimtais iš išniekintos šv. Jono bažnyčios bokšto. (šv. Jono bažnyčia paversa muziejumi, o okupantas skelbia ją "gražinęs" universitetui). Iškilingi posėdžiai, kalbos, nusišlenkimai komunistų partijai ir tarybinei vyriausybei už "jautrų rūpinimąsi" universiteto biblioteka.

zaminus, kuriuos praveda Kvebeko imigracijos ministerija.

Kvebeko imigracijos ministras F. Cloutier praneša, kad iki šiol tokius egzaminus išlaikė ir teisę savo profesija verstis gavo daugiau kaip 200 imigrantų, jų tarpe 121 gydytojas, 36 inžinieriai, 21 vaistininkas, 14 slaugių, 7 buhalteriai, 4 dantų gydytojai ir kiti.

Be prancūzų kalbos egzaminų, imigrantai profesionalai taip pat turi turėti ir pripažintas savo specialybės kvalifikacijas.

Kaip ir pritiko, juostelę į naujai atidaromą saugyklą perkirpo vyriausias Lietuvos rusintojas, taip vadinamas "LTSR ministrų tarybos pirmininkas" J. Maniušis. J. Maniušui, LKP centro komiteto sekretoriui A. Barkauskui ir maskviečiams N. Kurovui ir G. Fonotovui — vyriausiems Vilniaus universiteto bibliotekos padėjėjams — buvo teikiamas išskirtinas dėmesys. Liaupsino juos universiteto rektorius J. Kubilius ir bibliotekos direktorius J. Tornau. Abu pasakojo bibliotekos istoriją, bet nė vienas apie įvykusį gaisrą neprisiminė. Stalino laikais tokį "gaisrą" dar būtų palydėjusios kelių "liaudies priešų" galvos, dabar palydėjo tik tylą. Nė vienas kalbėtojas nepraėjo nenusilenkęs didžiajam postalininio laikotarpio komunizmo stabui Leninui. Pasveikinimą ir padėką (už bibliotekos sudeginimą) partijos centrui Maskvoje perskaitė nesenai iš Amerikos grįžęs dr. L. Vladimirovas, ilgą laiką prieš tai buvęs Vilniaus universiteto bibliotekos direktorius.

Naujojo knygų saugyklon iškilmingai buvo įnešti ir garbingiausioje vietoje šalia Mažvydo "Katekizmo" patalpinti Lenino, Markso, Kapsuko - Mickevičiaus ir kitų komunistų raštai. Vilniaus universiteto bibliotekoje įkurtas "raudonasis kampelis" išlaisvintoje Lietuvoje neturėtų būti sunaikintas, kad ateinančioms lietuvių tautos kartoms pavaizduotų rusų komunistų vergijos dienas Lietuvoje, kaip sudegintoji bibliotekos dalis rodė caristinę vergiją.

Dr. R. S. Daugvydas
Dr. M. T. Milgaudas

GINTARAS PAKĖLĖ SPARNUS

Šiandieną rugsėjo 1 d. 9.30 val. iš Dorvalio aerodromo pakilo Air Canada DC8 lėktuvas su 45 gintariečiais ir jau 11.20 val. susitiko su Vancouverio lietuviais.

Tai dar vienas Gintaro bendro darbo, pastangų ir planavimo vaisius.

Visam šios kelionės organizavimui vadovauja tėvų komiteto narys Paulius Povilaitis. Vadovai Zigmąs Lapinas, Ina Kličienė ir Hilda Lapinienė padarė visa, kad Gintaras duotų aukšto meninio lygio koncertus. Gaila, susidarius nenumatytoms kliūtims, Ina Kličienė kelionėje negalėjo dalyvauti.

Prieš pat išvykstant kiekvienas gintarietis gavo ministro R. Stanbury individualų laišką su linkėjimais.

Gintaras nuoširdžiai dėkoja mūsų menininkam, kurį pirmieji atėjo šiame vienetei į talką, paaudodami laimėjimus loterijai: P. Baltuoniui, R. Bukauskui, V. Lapinienei, A. Lymantui, V. Remeikai, O. Šablauskienei, A. Tamošai-

čiui, A. Vazalinskui, A. Zubienei.

Taip pat Gintaras dėkoja V. Daugelavičienei, kuri nupirkusi pundą loterijos bilietų, padovanojo gintariečiams ir juostų berniukų rūbams.

Loterijai vadovauja nuoširdus Montrealio visuomenininkas Juozas Šiaučiulis, pas kurį galima įsigyti ir bilietų platinimui ar laimėjimui. Jo adresas: 6897 Mazarini, tel. 767-2781. Loterijos bilietus platina visi gintariečiai ir bičiuliai. Šiuo metu Gintaras užsitraukė paskolą Lite ir tik, kad loterija atneš reikiamą sumą jai padengti. Kiekvienas gintarietis tikisi ir yra pasiryžęs išplatinti bent po 50 bilietų. Padėkim jiems siekti jų tikslo — nelikim nė vienas be Gintaro loterijos bilieto.

Gintaro loterijos komisija numato paskirti premijas pirmiems penkiems gintariečiams, išplatinusiems savo bilietų normą. Atrodo, artimoj ateityje galėsime paskelbti pirmuosius laimėtojus.

Iškaba

Naują blyną iš vario iškepė... — Kabinetai.

Skyliamušiai.

Viršininkas.

Kol žmogus išsifruos tą iškabą, Greičiau

seifą smauglys suvirškins.

Ką čia veiks! Augins ažuolus! Išradinės vaistus

nuo plikimo ir karpų!

Užrašinės

Amžinas mintis

neblunkančiu rašalui

Aiškins žmogui prasmę jo darbo!

Gal auklės paauglius,

Besibučiuojančius pavartė!

Ar firs,

kodėl senių skruostai nuvytę!

Ar mokys siuvėją siūti,

ar toją art,

O žinduklį — nedrožtį į lovytę!

Kiek minčių, asociacijų

Prie vienos iškabos!

Dievuli mano! —

Lyg radus ryšulį

senų obligacijų

Ar perskačius naują

N. N. romaną!

...

O, tos įstaigos,

Kuriose visiems linki gero,

Tiktai patys gerai neišmano, ką daro!..

Gal, o gal?

Draugai, draugai,
O kieno žmonos
Tos dailios ponios!
Kieno sūneliai
Anie poneliai!

Dailūs poneliai, draugų vaikai,
Tėvus pakeis...
Bus patys draugai.

O tie draugai gal augins palikuonis,
Kurie nenorės būti ponai ir ponios.

Gal...
O gal nelaimingi vaikščios,
Kad neteko gimt kunigaikščiais!

...

Liaudžiai didžiulę pagarbą jaučia
Feodaliukas, kilęs iš šiaučių.

ST. URBAIN'S HORSEMAN

MORDECAI RICHLER IR JO PASKUTINIOJI KNYGA

Mordecai Richler. "St. Urbain's Horseman". Išleido McClelland and Stewart Ltd., Toronto, 1971 m.

George Woodcock, vienas Kanados literatūros kritikų, vadina Montrealį pionierių miestu, kuriame maišosi įvairios tradicijos, veikiančios viena kitą. Tai natūrali laboratorija tirti baimę ir traukimą, egzistuojanti tarp didesnių ir mažesnių gėtų.

Pionieriams pirmoji sustojimo vieta dažniausiai būdavo ir yra šv. Lauryno gatvė, kertanti miestą išilgai ir dalijanti jį, taip buvo tradiciškai galvojama, į anglišką ir prancūzišką dalį. Tarp šių dviejų dalių skamba naujųjų ateivių įvairios kalbos. Šv. Laurynas su savo pigiais rėkiančių spalvų rūbais, žydiškais riestainiais ir rauginiais kopūstais. Šv. Lauryno šaligatviais linkčioja figūros, ilgais senamadiškais lietpalčiais, ir praeina juodais rūbais graikės, rodos, tik vakar palikusios Delphio papėdėje

kaimą. Šv. Laurynas yra savitas pasaulis, kuriame išbandomi ateivio pirmieji žingsniai.

Čia pat St. Urbain gatvė. Čia 1921 metais gimė Mordecai Richler, "enfant terrible" Kanados literatūroje, gyvenantis dabar Londone, autorius septynių romanų ir daugelio publicistinių ir kritikos straipsnių. Paskutinis romanas "St. Urbain's Horseman" susilaukė didelio kritikų entuziazmo.

Kanados anglų literatūroje ir kritikoje dabar jau nebeieškoma "didžiojo kanadiško romano" — subrendimas ir atsisakymas atsiprašinėti atėjo vėlai, bet atėjo. "St. Urbain's Horseman" yra gyva ir spalvinga knyga su daugeliu silpnybių, išryškinanti pagrindinius Richlerio kūrybos bruožus ir įtakas, formavusias rašytoją.

Mordecai Richler romanų veikėjai beveik visados yra paties autoriaus fragmentai. Du motyvai tęsiasi per jo kūrybą ir atsispindi pagrindiniuose ir šalutiniuose

veikėjuose. Pirmasis, tai individo ar grupės laikysena svetimųjų atžvilgiu.

Kanados prozaiką jaučia labai aštriai, kad kanadiečio asmenybė yra dažniausiai apsprendžiama provincijos, kurioje jis gyvena. Pajūrio kanadietis yra pirmiausiai lojalus pajūriui, prerijų kanadietis sunkiai jaučia, kas dedasi už jo neaprepiamo horizonto. Pas daugumą rašytojų jaučia ma nostalgija rasti kažką bendro, indentifikuotis bendroje dimensijoje.

Richleriui nėra įdomūs abstraktai. Gal geriausiai tai išreiškia jo paties žodžiai, kad būti žydu ir kanadiečiu yra bandymas išėti iš dviejų gėtų, nes ir vieni ir kiti turi tendenciją matyti pasaulį per ne tą teleskopo galą.

Richleris niekad nepaliko St. Urbain gatvės. Dviejuose romanuose "The Acrobats" (1954) ir "A Choice of Enemies" (1957) jis bandė sukurti veikėjus be gilių šaknų. Rezultatai nėra įspūdingi.

"The Acrobats" primena antologiją nuotrupų iš Hemingway, Malraux ir Dos Passos — jaunas vyras ieško savęs Valencijos fiestos fone ir kovoja su savo sąžine. "A Choice of Enemies" kalba apie nusivylimą paviršutinišku liberalizmu ir apgailestauja pasaulį, kuriame sunku atskirti kilnias idėjas nuo savęs apgaudinėjimo ir priešus nuo brolių.

Kitose dvejose knygose "The Incomparable Atuk" (1963) ir "Cocksure" (1968) Richleris naudoja savo talentą karikatūrai ir parodijai, atakuodamas "šventas karves" mūsų civilizacijoje, ypač reklamos pasaulį, moderniosios psichologijos iškrypimus, statuso simbolių varžybų absurdą ir televizijos sukurtus herojų stereotipus. Tačiau kažkur jaučiasi rašytojo žaidimas su skaitytoju, noras jį gąsdinti ir kartu išlaikyti populiarumą.

Abi knygos leidžia juoktis iš greitu tempu mirgančios parodijos, bet viskas lieka paviršiuje — charakteriai neišplaukia iš rašytojo vaizduojamo karnavalo. Jie lieka karikatūromis, balionais, supliuškančiais, kai juos paliečia aštri Richlerio adata.

"Son of a Smaller Hero" (1955), "The Apprenticeship of Duddy Kravitz" (1959) ir autobiografinių eskizų rinkinys "The Street" (1969) pristatė Richlerį jau kitoje dimensijoje. Jis grįžo prie aplinkumos, kuri yra jam pažįstama prie St. Urbain gatvės, kur jo tėvas, pabėgėlis iš Galicijos, vertėsi metalo laužo pardavinėjimu.

St. Urbain kvartalas, iš tikrųjų neturtingų žydų "štetl", nuolat besiginantis nuo tikrų ir įsivaizduotų užpuolimų, su pavydu žiūrintis į tautiečius, prasigyvenusius iki Outremonto gatvių, svaiojantis apie chromu žibančius automobilius ir keliones į New Yorką, pagimdė Noah Adler (Son of a Smaller Hero) ir Duddy Kravitz, charakterius, kuriuose atsispindi nuolatinė geto ir tų, kurie nori jį palikti, problema.

Jie nori asimiliuotis ir kovoja aistringai už pripažinimą plačioje anglosaksų visuomenėje, bet asimiliuotis reiškia palikti vaikystėje pažintą didelės savo žmonių grupės šilumą, matyti juos tokiais kokiais jie yra, su visais prietarais, mažom niekšybėm, materializmu, matant taip pat jų visas geras ypatybes, jų kovos su buitimi lūžius ir praeities tragiką. Nei vienam nei kitam herojui tai nepavyksta. Noah palieka Montrealį, nutraukdamas savo šaknis, Duddy išduoda visas moralines vertybes, kad išgyti žemės gabalą, kuris padarytų jį "tikru žmogum" ir galų gale nustoja respektą vienintelio žmogaus, kuris jam svarbus.

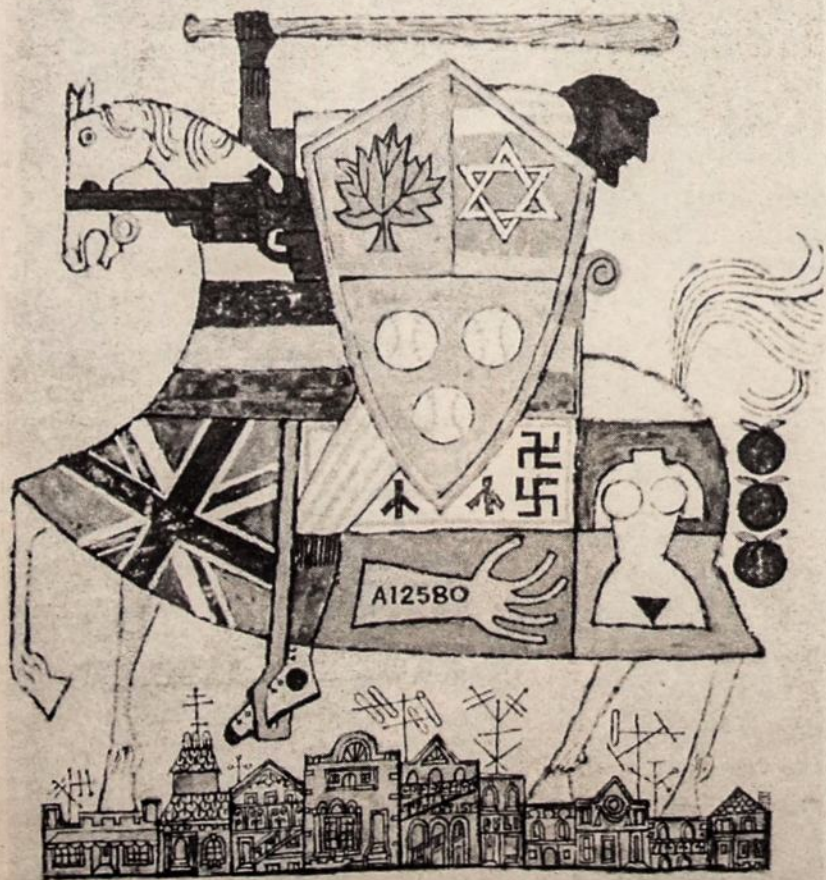

MORDECAI RICHLER

Paviršutiniškai žiūrint, Jake Hersh, "St. Urbain Horseman" herojaus kova išplaukti į paviršių laimėta. Paskutiniajame romane Richleris suveda į vieną veikėją beveik visus pagrindinius bruožus savo ankstyvesnių personažų. Romano fabula, kiek tai liečia tiesioginį veiksmą, labai paprasta. Jake Hersh, filmų režisorius, gyvenantis pasiturinčiame Londono priemiestyje su savo mylinčia žmona Nancy ir dviem vaikais, mėgiamas savo draugų ir neblogai įvertinamas net savo priešų, pakliūna į pinkles socialiai ir moraliai bankrutavusio žmogaus, kuris psichotiškai neapkenčia visų tų, kurie turi daugiau už jį ar moka geriau naudotis tuo, ką turi. Dėl nelaimingų aplinkybių Hersh įveliamas į moraliai skandalingą situaciją ir traukiamas į teismą. "St. Urbain's Horseman" yra Jake Hersh krizės momento analizė, laukiant teismo sprendimo.

Pagrindinė Jake problema yra tai, kad jis nemoka gyventi, tartum St. Urbain gatvė būtų tikrai likusi praeityje. Jo laimėjimai jam dažniausiai atrodo kaip arogancija prieš visus tuos, kurie niekad nenuėjo nuo apšepusių balkonų, ant kurių amžinai supamose kėdėse sėdi gudriom akim ir daug žinančiom šypsena jo mažiau privilegijuoti broliai. Jake Hersh serga visom baimėm, kokias galima įsivaizduoti. Baimė prarasti tą, ką turi, baimė ligų ir bankroto, baimė pasirodyti per daug išdidžiu ir baimė pasirodyti naiviu, baimė operuoti definicijom ir nusižengti tolerancijos stoka — visa tai priverčia Jake eiti per gyvenimą, lyg visą laiką po kojų drebėtų

ST. URBAIN'S HORSEMAN

MORDECAI RICHLER

KAIP ATsirADO LIETUVIŲ PAVARDĖS

žemė. Jo motina, vienas iš geriausiai Richlerio sukurtų komišku charakterių, atvažiuoja iš Montrealio jam duoti moralės paspirties, ir Jake kankinasi, žinodamas, kiek jis yra prisirišęs prie jos ir kiek jis nepakelia jos vulgarumo.

Nuvažiavęs kartą į Izraelį, jis negali užsidegti greitu entuziazmu ir jaučiasi išdavikas prieš savo tautą. Jis nori būti populiariu pažįstamų grupėje, bet kai pasenę vyrai metasi į beisbolo žaidimą Londono parke, jis norėtų dingti nuo žemės paviršiaus. Gulėdamas lovoje ir negalėdamas miegoti, jis režisuoja mintyse parodijas televizijos reportažų, kuriuose jis visados vaidina nekaltos aukos, kvailio ar išdaviko vaidmenį...

Visi Richlerio romanų herojai kenčia baimę prarasti tai, ką jie turi, ir nuo įsitikinimo, kad niekas iš tikrųjų negali jų mylėti, bet Jake neša dvigubą naštą: jis kenčia visokių baimių ir mato save kenčiantį. Jake negali matyti savo, sau pačiam sukurtos kaukės be ironijos. Savotiška paranoja, sujungta su savi-kritika — beveik neįtikėtinas mišinys, Richlerio kūryboje sudėtingiausias bruožas.

Jake gyventi padeda jo sukurtas ir idealizuojamas alter ego — jo vaikystėje pažintas pusbrolis Joey. Jei pirmoji romano plotmė yra Londonas, antroji yra herojaus praeities kelias iš St. Urbain į Londoną. Kartais tame kelyje pasirodo Joey figūra ne fiziškai, bet žmonių kalbose. Joey nežino baimės. Jis palieka namus ir dingsta. Jis nebijo keršyti tiems, kurie jį skriaudžia St. Urbain gatvėje. Jis vėliau kovojo Ispanijoje ir Izraelyje. Jis galėtų būti alegoriškai "golem" — pasirodantis tada, kai reikia gynėjo. Jis taip pat gali būti kriminalistas, nekreipiant dėmesio į nieką, išskyrus savo projektus. Richleris nedaro sprendimų, kuri Joey pusė yra tikroji.

Romane jo vaidmuo yra būti tuo, kuo Jake nieka-

Senovėje lietuviai, kaip ir daugelis kitų indoeuropiečių, turėjo tik vieną vardą (plačiau žr. „M. ir g.“, 1967 m. 6 nr.) Jo visiškai pakako asmenims atskirti, nes tais laikais žmonių gyvenimą bendruomenėmis, tarp kurių ryšiai buvo labai menki. Pačių vardų buvo daug ir įvairių, todėl kiekvienas bendruomenės narys galėjo turėti skirtingą vardą. Tačiau civilizacija negailėdama sugriovė sienas tarp gentinių junginių, ėmė kurtis stambios kunigaikštystės, kurių ribose žmonių bendravimas išaugo. Atsirado daug žmonių, turinčių tą patį vardą, kuris dažnai nebepadedavo atskirti vieną žmogų nuo kito. Tokiu būdu greta vardo neišvengiamai turėjo atsirasti kitas asmenvardis. Koks jis buvo, kada pasirodė, koks jo santykis su pirmuoju asmenvardžiu — tai vis klausimai, į kuriuos dar turi atsakyti tolimosios lietuvių asmenvardžių tyrinėtojai. Kol kas apie tai galima kalbėti dažnai tik su išlygomis, spėjimais, hipotezėmis.

Prieš pradėdami aiškinti lietuvių pavardžių atsiradimą, norisi atkreipti akis į vieną įdomią aplinkybę. Pavardės ar kito kokio asmenvardžio susidarymas greta vardo buvo, kaip

dos negali būti, ką jis vejasi, norėdamas sužinoti tą savimi pasitikėjimo paslaptį, kuo jis žaivisi ir neapkenčia tuo pačiu metu. Joey yra St. Urbain "wish fulfillment" centras — žmogus, jo jantis ant arklio aukštomis kalnų viršūnėmis nesibaigiančiame horizonte. Vieną dieną jis suras dr. Mengele, kuris buvo Auschwitzo kameroje dieną ir naktį. Vieną dieną jis grįš į St. Urbain gatvę didelėje žibančioje automašinoje.

Abi romano plotmės susilieja į vieną, kai Jake stovi prieš sunkiausią krizę — jis gali kovoti toliau savo mažose kasdieninėse kovose, žinodamas, kad jis bus socialiniai ostrachuotas arba pasiduoti desperacijai ir savęs gailėsčiai. Jake sužino, kad Joey žuvęs, iš jo jis tebeturi kadaise paliktą balną. Jake apsi-sprendžia gyventi ir atsisako tikėti Joey mirtimi. Londonas negali paneigti St. Urbain ir St. Urbain negali paneigti Londono.

Visoje Richlerio kūryboje jis bandė išlaikyti balansą tarp dviejų ryškiausių polinkių — sentimento ir moralizavimo bei instinkto stebėti ir ironizuoti žmogiškąją komediją. Nevisados tą balansą jam pavyko išlaikyti. Etninis jumoras turi tendenciją nusidėvėti ir kartotis.

minėta, žmonių skaičiaus ir bendravimo išaugimo, trumpai tariant, pažangos rezultatas. Tačiau indoeuropiečių asmenvardžių tyrinėtojai pastebėjo, kad kai kurių tautų pavardės ėmė rasti anksčiau, negu žmonių skaičius pralenkė vardų skaičių. Antai, vokiečių mokslininkai teigia, kad galima matematiškai įrodyti, jog vokiečių pavardžių atsiradimo pradžioje vardų buvo tiek daug, kad kiekvienas vokiečių tuo laiku galėjo turėti po skirtingą vardą. Vardais, vardų trūkumas kartais galėjo ir nebūti svarbiausia pavardžių atsiradimo dingsimi.

Iš priešasčių, kodėl vis dėlto pavardės ėmė rasti, nurodoma visų pirma tas faktas, kad ne visi vardai buvo vienodai populiari. Vieni jų buvo be galo dažni, kiti — beveik nevarojami, todėl vienvardžių asmenų gausumas jau trukdė atskirti juos vienus nuo kitų. Kai kurių kitų tautų, jų tarpe ir lietuvių, pavardžių formavimosi procesą sąlygoja arba bent žymiai pagreitino įvairios kitos aplinkybės, pirmiausia, krikščionybės įvedimas (krikščionybė Aukštaičiuose buvo įvesta 1387 m., o Žemaičiuose — 1413 m.).

Iki krikščionybės įvedimo lietuvių vardai, matyti, buvo perdėm lietuviški, be pastebimesnės kitų tautų vardinio įtakos. Krikštas atnešė į Lietuvą svetimus vardus. Tačiau pradžioje krikščioniškų vardų galėjo būti palyginti nedaug — žmonės masiškai buvo krikštijami Jonais, Onomis, Mykolais, Petrais ir pan. Krikšto vardas buvo prisegamas greta seno, tautiško vardo. Matyti, gyvoji vartoseną negreit apsirato su svetimais vardais, atiduodama pirmenybę seniesiems, saviems vardams. Tai tam tikru laipsniu atspindi ir senieji oficialūs dokumentų užrašymai. Krikščionišką vardą dar ilgai netapus svarbiausiu, lemiamu, rodo kad ir tokie lietuvių titulavimai: Michaels alias Minagal (Mykolas, kitaip Minigaila) 1387 m., Boleslao alias Swytrygalone (Boleslavas, kitaip Switricailonis) 1391 m., Gregorio alias Gedigold (Grigorijus, kitaip Gedigaudas) 1411 m., Joane alias Jawnis (Jonas, kitaip Jaurys) 1412 m., Alexander alias Witowdus (Aleksandras, kitaip Vytautas) 1459 m. ir t. t. Tačiau ir toks labai menkas tarp savęs susietų dviejų vardų varijavimas žymi aiškią dvinarės lietuvių asmenvardžių sistemos (vardas ir pavardė) formavimosi pradžią.

Reikia dar pabrėžti, kad tuoj po

Richlerio pasaulėžiūra, kurios centras yra žmogaus troškimas būti primtam ir mylimam ir jo pasmerkimas neatskirti tikrų dalykų nuo imitacijų ir tuo sunaikinti galimybes žmogiškiems kontaktams, nėra ypatin-gai originali. "St. Urbain's Horseman" eina toliau, negu linksmos ar patetiškos Montrealio žydų gyvenimo vinjetės ir nedaro kompromisų, kad laimėti skaitytojų simpatijas.

Mordecai Richler sukūrė charakterį, iš kurio nebegalima lengvai juoktis — galima juoktis tik kartu su juo. Kituose romanuose St. Urbain gatvė buvo didesnė už joje gyvenančius žmones, bet Jake yra didesnis už St. Urbain. Ilona Gražytė

krikšto atsiranda užrašymų, kur tarp krikščioniškojo ir tautiškojo vardo nėra jokių paaikškinamųjų žodėlių: Joanne Jawnis 1421 m., Andrea Gaydziun 1425 m., Joanne Gossztowdo 1425 m. ir pan. Tokiu būdu buvusieji lietuvių tautiški vardai jau ima virsti pavardėmis, o dabartinių vardų funkciją pradeda atlikti krikšto vardai. Tiesa, tai nebuvo taisyklė. Pavardė galėjo virsti, ypač kiek vėlesniais laikais, ir krikšto vardas, o buvęs tautiškas vardas galėjo ir likti vardu (palyginti, pavyzdžiui, Burnys Trochym 1478 m. Monginowicz Jurgis — Manginas Jurgis, 1479 m.). Tačiau šitokie atvejai XIV, XV a. dokumentuose labai reti. Dažniau jie pasitaiko XVI, XVII a. raštuose, ypač raštuose baltarusių arba lenkų kalbomis.

Vadinasi, lietuviškų pavardžių, tiksliau, dvinarės lietuvių asmenvardžių sistemos susidarymą smarkiai pagreitino krikščioniškų vardų atsiradimas. Bet tai nebuvo vienintelė pavardžių atsiradimo priežastis. Matyti, daug lėmė ir ta aplinkybė, kad vieno vardo jau nebepakako skirti vienvardžiams asmenims. Dėl to dar iki krikščionybės įvedimo pastebima tendencija, galimas daiktas, ne be įtakos iš svetur, greta vardo pasakyti ir žmogaus gyvenamą vietą (plg., pavyzdžiui, 1260 m. įrašą: „Parbusse de Nere, Gerdine de Nailse), tėvo (Byvainis, Eiginto sūnus — Bywane filius Egynten, 1377 m.) arba brolio (Karigaila, logailos brolis — Karigal Bruder Jagals) vardą. Ši tendencija bus išlikusi ir gerokai ilgiau: plg. Coribolo Nougrodensi (Kaributas iš Naugardo) 1387 m., Skargalone Trocensi (Skargalonis iš Trakų) 1387 m., Mathia de Troky (Matia iš Trakų) 1398 m., Clawssegail czu Rossleen (Klausigaila iš Raseinių) 1390 m.

Toks ar apytiksliai toks buvo pavardžių atsiradimo pirminis akstinas. Pavardžių formavimosi procesas buvo ilgas ir sudėtingas. Visų pirma reikia pabrėžti, kad pavardės ne vienu laiku gavo ne tik skirtingų socialinių grupių, bet ir skirtingų Lietuvos Didž. kunigaikštystės geografinių vietų žmonės. Matyti, tose srityse, kur ilgiau išsilaikė pagonybė, ir pavardės ėmė rasti vėliau.

Krikštas pirmiau palietė valdantuosius. Be to, pati socialinė turtingųjų padėtis vertė juos turėti aiškią, skirtingą nuo kitų asmeninę etiketę. Todėl pavardės, apskritai imant, pirmiau gavo bajorai, o tik po to — baudžiauninkai ar šiaip neturtingieji. Antai, XV a. didikai pasirodė jau turėjo vardą ir pavardę,

o baudžiauninkai, šiaip dvaro žmonės buvo vadinami tiesiog vardu. Tai gerai matyti, pavyzdžiui, iš Vilniaus vyskupystės diplomatinio kodekso dokumentų: bajoras Dorgys Getowtowicz 1449 m., „domino (bajoras) Naributh Calatowicz“ 1459 m., „pan. Aleksandro Mongirdovič“ 1491 m.; o baudžiauninkų, dvaro ūkinių sąrašuose tuo pačiu laiku žmonės turi tik vieną vardą: baudžiauninkas Narimunt 1459 m., dvaro ūkinių Woyszutis 1456 m., paroduodami baudžiauninkai Gyriath ir Greyfls 1461 m., dvaro žmonės Dwoyno, Dauha (Daugas), Kuthus, Rymovyd 1494 m. ir t. t. Nuo XV a. pasitaiko didikų, turinčių ne du asmenvardžius (sąlygiškai vardą ir pavardę), bet tris: Albertus Stanislaus Radzwill 1410 m., Martinus Chvyeltho Norththowycz 1502 m. (iš lotybiško teksto), Stas Matviejevič Narvojišis XVI a., Stanislaw Pukšta Klauzeilovič 1597 m. (tekstas senąja rusų kalba). Toks nevienodumas tęsėsi, matyti, gana ilgai, nes XVII ir net XVIII šimtymetyje dar pasitaiko, kai gyventojas metrikose įrašomas tik vienu asmenvardžiu, paprastai pridėdamas ir gyvenamąją vietą, pavyzdžiui, Daukszys iš Mainuto 1666 m., Kluykis iš Jakų k. 1676 m., „Kuszleyko z Poszylia“ (Kušleika iš Pašilės) 1690 m., Bereykis, villa Degucie (Bereikis, Degučių kaimas) 1773 m., „Lankialis, de villa Beynaye-cle“ (Lankelis iš Beinaičių kaimo) 1779 m. ir t. t.

Tačiau XVIII a. lietuvių pavardžių formavimasis iš esmės jau baigiasi. Įsigalint metrikacijai, visų gyvenlojų griežtai apskaitai bei registracijai, pasų sistemai, vieno vardo jau niekam nebepakako. Kas neturėjo nusistovėjusios pavardės, tam pavardė buvo įrašoma pravarde. Tokiu būdu atsirado daugybė įvairių pravarđinių pavardžių: Aukštakojis, Didžgalvis, Juodakis, Juodviršis, Peštukas, Žilius ir t. t. Kartais tokiu atveju pavardėmis tapdavo jos savininkui ne per daug malonios pravarđės (Kiaulakys, Juodšer's, Juodsnukis, Kuprius, Pusdešris ir t. t.).

Reikia turėti galvoje dar tą faktą, kad pavardžių susidarymas, kurį matome iš oficialių dokumentų, bent pradžioje greičiausiai gerokai skyrėsi nuo gyvojo pavardžių formavimosi proceso liaudies kalboje. Visų pirma, XIV—XVI a. dokumentai, iš kurių paprastai imami asmenvardžiai, rašyti ne lietuvių kalba dažniausiai svetimausių raštininkų. Svetimšaliai norom nenorom daug ką suvokė ir

KELIAMA Į 8 PSL.

KVEBEKO ATEIVIŲ TRUPĖ "PASAULIO ŠOKIAI IR DAINOS" ATLEIKA INDIŲ ŠOKI.

BURATINIO LĖKTUVAS

Vytautas JURKŠTAS

Beveik prieš trejetą amžių, 1675 m., Vilniaus vienuolių pranciškonų spaustuviėje buvo išspausdintas Tito Livijaus Buratinio (Burattini) veikalas „Misura universale“, kur apibendrinta vieninga matų sistema ir 1672 m. paruoštas paralelės lanko išmatavimo projektas. Tačiau tai buvo ne vienintelė šio Lietuvoje gyvenusio italų fiziko, mechaniko ir architekto mokslinės veiklos sritis. Netrukus po minėto veikalo pasirodymo T. L. Buratinis pradėjo labai rimtai gilintis į sunkesnio už orą skraidymo aparato problemas.

1963 m. anglų aviacinis žurnalas „Flight“ išspausdino diskusinį straipsnį. Jame, be kita ko, kalbama, kad T. L. Buratinio lėktuvo konstrukcinė idėja buvo tarsi tiltas tarp genialaus italų dailininko ir išradėjo Leonardo da Vinčio (1452–1519) projekto ir anglų mokslininko, vieno pirmųjų oreivystės ir aviacijos tyrinėtojų Džordžo Keilio (Cayley, 1778–1857) darbų. 1796 m. D. Keilis pradėjo ty-

KAIP ATsirado LIETUVIŲ PAVARDĖS? ATKELTA IŠ 7 PSL.

užrašė savaip. Todėl nuo pat pavardžių susidarymo pradžios jaučiama aiški kitų tautų, ypač slavų, asmenvardžių sistemos įtaka. Ji reiškėsi visų pirma tuo, kad raštininkai slavų pavardžių pavyzdžiu prie grynai lietuviškų asmenvardžių prisegdavo galūnes -ovič, -evič ir kt. Nuo XIV a. pasitaiko tokių galūnių labai daug: Jurij Kariatovič (plg. Karijotas) 1375 m., Zygmunt Kiejstutowicz (plg. Kęstutis) 1396 m., Iwasko Butrymowicz (plg. Butrimas) 1425 m., Petro Goschewicz (p.g. liet. Gošas) 1446 m. ir t. t. Tokiomis galūnėmis slavai išreiškia kilmę, priklausymą šeimai ar giminei. Lietuvių kalba nuo pavardžių formavimosi pradžios turėjo tam reikalui savas darybos priemones. Ypač dažnai buvo vartojama priesaga -onis ir -aitis: Minigalone (plg. Minigaila) 1391 m., Mosgalonis 1415 m., Gedigaudonis (plg. Gedigaudas) 1442 m., Suthkonys (plg. Sutkus) 1479 m., Butkonys (plg. Butkus) 1479 m., Rimos Mylgynanys (Rimas Milgin-onis, plg. Milginas) 1505 m., Milwydas Seneythanys (Milvydas Senait-onis) 1506 m., Pietrys Dargielaitys 1572 m., Janielis Voišnoraitis 1583 m. ir t. t. Tad galima drąsiai teigti, kad lietuvių pavardės su galūnėmis -avičius, -evičius iš lietuviškų asmenvardžių (tokios kaip Butrimavičius, Radvilavičius, Juodelevičius) susidarė slavų kalbų įtakoje ir į liaudies kalbą atėjo per oficialiuosius dokumentus. Greta tokių, kitų kalbų įtakoje susidariusių pavardžių, lietuvių asmenvardžius smarkiai papildė visai svetimos kilmės pavardės — slavškos, germaniškos, žydiškos, totoriškos ir kt. Todėl bendras šių dienų Lietuvoje sutinkamų pavardžių vaizdas yra be galo margas.

Filol. m. kand.
A. VANAGAS

rinėti paukščių skridimą, o 1809–1810 m. pasiūlė lėktuvo skridimo principus ir sudarė atitinkamą schemą. Dar vėliau, 1816 m. jis paskelbė valdomojo aerostato su garo varikliu projektą. Mokslininkas taip pat sukonstravo ir vidaus degimo variklį. D. Keilio idėjos ir projektai toli aplenkė jo laikmečio technikos pasiekimus. Todėl daugelis jų tada nebuvo įgyvendinti.

T. L. Buratinio lėktuvo koncepcija turėjo nemažą sunkesnių už orą skraidymo aparatų konstrukcinių bruožų, būdingų vėlesnių išradėjų projektams. Tačiau to meto technikos lygis neleido išvystyti reikiamos traukiamosios jėgos. Todėl pirmieji lėktuvai pakilo į orą tik praslinkus daugiau kaip dviem su puse šimtmečio.

XVII a. viduryje T. L. Buratinio skraidymo idėjos buvo gerai žinomos visoje Europoje. Apie susidomėjimą jo projektu liudija to meto mokslininkų — prancūzų astronomo Ismajolio Boljo (Boullaud, 1605–1694), lenkų astronomo Jano Hevelijaus (1611–1687), olandų mechaniko, fiziko, matematiko Christiano Hiulgenso (1629–1695), vokiečių gamtininko Afanasijaus Kircherio (1601–1680), prancūzų teologo, filosofo ir matematiko Mariaus Mersenės (1588–1648), italų astronomo ir fiziko Džiovano Baptisto Ričiolio (1598–1671), vokiečių gydytojo, chemiko ir ekonomisto Johano Joachimo Becherio (1625–1682) ir kt. raštai bei korespondencijos. Pavyzdžiui, J. Becheris, remdamasis anglo M. Simono liudijimu (jis yra matęs T. L. Buratinio lėktuvą), knygoje „Paikumo išmintis ir išminties paikumas“ („Närrische Weisheit und Weise Narrheit, Frankfurt, 1682) teigia: „Buratinis turėjo pakilti juo su dviem keleiviais, tačiau neturėjo galimybės savo mašiną paruošti taip, kaip planavo, kad galėtų per 12 valandų nusukti iš Varšuvos į Konstantinopolį“. 1648 m. gegužės 22 d. M. Mersenė rašė Ch. Hiulgensui: „Pranešu jums, jei Lenkijoje ištėsęs pažadą ir man pateiks išardytą dalimis skraidančią mašiną, atsiųsiu jums jos modelį“.

Apie T. L. Buratinio gyvenimą maža ką žinome. Jis buvo italas, gimęs 1617 ar 1615 m., kilęs iš patricijų šeimos, kuri nuo XV a. buvo pagarsėjusi Agordo mieste, Rytų Italijoje. 1637 m. jis išvyko į Egiptą, kur studijavo krašto istoriją, kultūrą, architektūrą, domėjosi vietos gyventojais. Studijų rezultatus žymėjo dienoraštyje, kuris yra dingęs. T. L. Buratinis buvo labai išprusęs, domėjosi fizika, matematika, architektūra, klasikinėmis kalbomis ir literatūra. Jo Egipte studijų draugas, anglų mokslininkas, Oksfordo universiteto profesorius Džonas Grovas, 1638 m. mini, kad T. L. Buratinis Venecijoje gavo daktaro laipsnį.

Išbuvęs Egipte ketverius metus, 1641 m. T. L. Buratinis

atvyko į Žečpospolitą ir apsigyveno Krokuvoje. Čia susartėjo su fizikos-matematikos mokslų žinovu, G. Galilėjaus draugu, Krokuvos akademijos teisės profesorium kungu Stanislovu Pudlovskiu. 1645 m. T. L. Buratinis trumpam išvyksta į Italiją, o grįžęs 1647–1648 m. gyvena didžiųjų Lietuvos kunigaikščių Vladislavo IV ir Jono Kazimiero dvaruose Lietuvoje. 1650 m. išvyko į Paryžių, kur bendravo su prancūzų mokslininkais. Spėjama, kad T. L. Buratinis parašė veikalą iš dioptrijos srities, kadangi pats gamino lęšius, okuliarus iš stiklo ir kalnų krištolo. Karūnos pažiūrininkio Morštino Varšuvos rūmuose jis įrengė vėjinę „hidraulinę mašiną“, kuri per parą pervarydavo 4–5 tūkst. statinių vandens. Be to, gamino įvairius astronominius prietaisus, pavyzdžiui, 35 pėdų ilgio teleskopą, kuriuo tyrinėjo visatą, ir pirmasis pastebėjo blykstelėjimus Veneroje. Vėliau, 1656 m. pabuvojęs Leopoldo Medičio dvare Florencijoje, atsivežė įvairių fizikos prietaisų, termometrų ir matavimo įrengimų. Taigi T. L. Buratinis buvo gabus mokslininkas ir technikas.

Didžiojo kunigaikščio Jono Kazimiero dvare T. L. Buratinis pasižymėjo kaip karys. Kurį laiką jis buvo Varšuvos komendantas, o seime jam suteikė bajoro titulą. Kartu su jaunesniu broliu Pilypu, T. L. Buratinis savo lėšomis sudarė pėstininkų dalinį ir dalyvavo kovose su švedais. Būdamas labai turtingas, Lietuvos–Lenkijos izdui paskolino 60 tūkst. aukšinių karo reikalams. Jis taip pat vadovavo valstybinei pinigų kalyklai ir gaudavo 10% pajamų nuo pristatyto sidabro. T. L. Buratinis vedė Tartu vaivados Opackio dukterį Teresę.

Daug įdomios medžiagos apie T. L. Buratinio veiklą randame de Nojerso laiškuose M. Mersenei. Mokslininkas tobulino Archimedo ir Galilėjaus atradimus, labai domėjosi matų sisteminiu. Savo darbą jis apibendrino minėtoje 1675 m. Vilniuje išleistoje knygoje. Reikia pažymėti, kad savo vieningą matų sistemą T. L. Buratinis beveik pusantro šimto metų aplenkė Didžiosios Prancūzų revoliucijos matų reformas. Pagal jo projektą, 1650 m. laiko vienetu buvo nustatyta sekundė, ilgio vienetu — sekundinės švytuoklės ilgis, kurį mokslininkas pavadino metru (jo metras buvo dalijamas į 16 dalių), svorio vienetu — šešiabriaunė prizmė, pripildyta lietaus vandens. Šios prizmės briaunos turėjo atitinkamą T. L. Buratinio metro dalių ilgį. Nors jo matų projektas skiriasi nuo dabar priimtų prancūziškosios matų sistemos, tačiau T. L. Buratinis pirmasis ėmėsi kurti vieningą sistemą. Todėl jam priklauso pirmojo matų sisteminio garbė ir prioritetas.

Rimtai domėdamasis skraidymo problemomis, T. L. Bu-

ratinis suprojektavo du lėktuvo modelius. Pirmasis buvo pastatytas 1648 m. vasario mėnesį. Anot de Nojerso, šis „penkių pėdų ilgio kartu su uodega“ aparatas galėjo pakelti į orą katę ir „jei katė turėtų proto, kuris įgalintų ją dirbti“, lėktuvas galėtų ilgą laiką išsilaikyti ore. Tačiau svarbiausias T. L. Buratinio tikslas buvo pastatyti mašiną, kuri galėtų iškelti į orą žmogų. 1648 m. gegužės mėn. de Nojersas rašė, kad mašina, pavadinta „Skraidančiu slibinu“, jau pastatyta ir jos veikimą bus galima stebėti.

Tai buvo aparatas su aštuonais sparnais. Keturi sparnai turėjo kelti aukštyn (t. y. atlikti nūdienio lėktuvo sparnų funkcijas), du — varyti į priekį, o likusieji du — traukti (t. y. atlikti nūdienio propelerio funkcijas).

T. L. Buratinio lėktuve keliamosios plokštumos įrengtos atskirai nuo traukos mechanizmo. Tai buvo padaryta pirmą kartą aviacijos technikos istorijoje. Taip pat novatoriškas yra tandem tipo sparnų išdėstymas. Pagal projektą keliantieji sparnai pakilimo metu turėjo susiaurėti, o leidžiantis — išsiskėsti. Devintasis sparnas buvo lyg koks parašius. Tai buvo spyruokle išskleidžiamas virš „slibino“ stogelis. Sulūžus sparnams, jis trinties dėka turėjo laikyti aparatą ore ir padėti sklandžiai nusileisti. Sparnų griaučiai turėjo būti padaryti iš banginio šonkaulių ir aptraukti, matyt, audkle. De Nojersas toliau mini, kad lėktuvo uodega gali sukurti visomis kryptimis, o liemuo yra laivo formos. Tad lėktuvas, ištikus nelaimėi, gali būti nuleistas į vandenį. Dabartine terminologija kalbant, tai buvo lėktuvas-amfibija.

Variklis, kuris varė lėktuvą į priekį, veikė taip: „aparatas į orą kyla prie uodegos pritaisytos virvės dėka. Ji judina vidaus mechanizmus, laikančius mašiną ore taip ilgai, kaip ilgai juose vyksta judėjimas“. T. L. Buratinio lėktuvo variklis turėjo būti varomas žmogaus raumenų jėgos. Tačiau toks energijos šaltinis išradėjo nepatenkino. Pagal jo idėją (tuo metu praktiškai neįvykdomą), lėktuvas turėtų skristi ir „prieš vėją“. Be to „slibino“ konstrukcijoje buvo numatyta važiuoklė iš medžio ir banginio kaulų.

Žinios apie lėktuvo išbandymą ir skridimą yra labai šykščios. Galimas dalykas, kad šis mažų matmenų lėktuvo modelis ir būtų galėjęs skristi. Tačiau jis turėjo es-

VARPAS

Varpas Nr. 10 jau baigiamas spausdinti ir netrukus bus išsiuntinėtas skaitytojams bei platintojams.

Be studijinio pobūdžio straipsnių, plačiame jo publicistikos skyriuje pasisakoma JAV LB ir Altos santykių, Jaunimo kongreso rengimo, supolitintų paskaitų mūsų moksliniuose suvažiavimuose ir kitais aktualiais klausimais. Be to, šiame 220 puslapių leidinyje bus grožinės literatūros, dailės darbų ir naujų knygų bei žurnalų recenzijos.

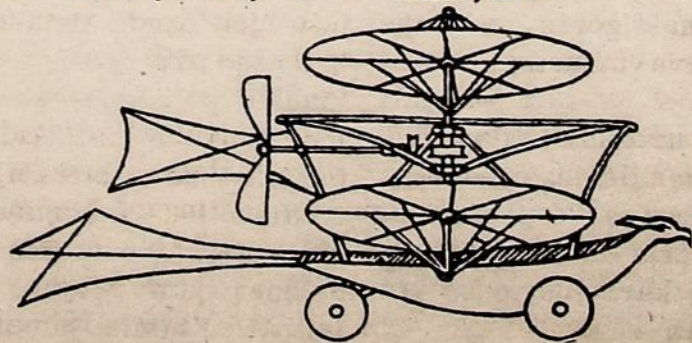
Varpą leidžia Varpininkų filisterių d-ja. Redaguoja A. Kučys.

minį techninį trūkumą — labai mažo galingumo variklį (varomą žmogaus raumenų jėgos). Būtent dėl šios priežasties visi Europoje ir Amerikoje pastatyti skraidymo aparatai net iki XX a. pradžios nekilio į orą. Matyt, ir T. L. Buratinio lėktuvas tuo metu nepajėgė sėkmingai atsiplesti nuo žemės.

Talentingojo mokslininko ir išradėjo darbais aeronautikos srityje labai domėjosi didysis Lietuvos kunigaikštis Vladislavas IV. De Nojersas rašo, kad T. L. Buratinis jam pateikdavęs smulkias atskaitas apie lėktuvo statybą. Tačiau nežinoma, ar Vladislavas IV dalyvavo išbandymų metu.

Matyt, vėliau išradėjas jau nebegrįžo prie skraidymo idėjų. Jis mirė 1682 m. Mirties vieta nežinoma.

Lietuvoje gyvenusio įžvalgaus mokslininko sunkesnių už orą skraidymo aparatų kūrimo darbą vėliau pratęsė daugelis mūsų savamokslų, iš liaudies kilusių meistrų. Tiesioginiu T. L. Buratinio skraidymo idėjų tęsėju buvo talentingas XIX a. lietuvių aviakonstruktorius Aleksandras Griškevičius, kuris savo tyrinėjimus apibendrino knygoje „Žemaičio garlėkis“ (Kaunas, 1851 m.) ir vėliau išbandė savo lėktuvą. Ypač ryškiai aviacinė mintis Lietuvoje pradėjo vystytis nuo XX a. antrojo dešimtmečio. Ją įkūnijo lietuvių aviakonstruktorių J. Garalevičiaus, V. Senbergo, J. Dobkevičiaus, A. Gustaičio, B. Oškinnio, P. Tomkevičiaus, A. Paknio, B. Karvelio, J. Kuzmicko suprojektuoti lėktuvai ir sklandytuvai.

D. KEILIO SKRAIDYMO APARATAS 1842 M.

PRIEŠ 50 METŲ

P. LELIS

Direkcijos dauguma manė, kad Laliui užėmus redaktoriaus vietą, bolševikai nurims. Bet priekaištai Naujienose nesiliovė. Neilgai trukus, trejetas subolševikėjusių bendrovės direktorių (iš 15) ėmė kabinėtis ir prie Lallo, kam jis deda mano straipsnius ir nededa bolševikinių raštų. O jis labai nemėgdavo ginčytis. Po keturių direktijos susirinkimų, kurie įvykdavo kas du mėn., Lalis supyko ir įteikė resignaciją. Direkcija tada vėl kreipėsi į mane, kviesdama redaguoti laikraštį. Tačiau aš pareikalavau, kad būtų pasirašyta formali sutartis, jog direkcija nesikiš į laikraščio redagavimą. Bolševikuojančiai mažumai pavyko daugumą direktorių įtikinti, kad sutarties pasirašymas yra "buržuazinis dalykas", ir mano reikalavimą atmetė. Tada redaktorium buvo išrinktas dr. A. Montvidas. Aš atsisakiau toliau Naujienoms bendradarbiauti ir suorganizavau socialdemokratų grupę kovai su bolševizmu.

Rugsėjo mėn. JAV Socialist Party, pasiremama mano skundu, išmetė iš partijos "kairiuosius" socialistus, įvairių tautybių – lietuvių, rusų, latvių, žydų ir t. t. Tada dr. Montvidas irgi paėmė "atostogas" ir išvažiavo į Bostoną. Naujienų b-vė antru kartu kreipėsi į mane, prašydama grįžti į redakciją. Sugrįžau, ir nuo to laiko dirbu čia be pertraukos. Lalis pasiliko mano padėjėju.

Man 1922 m. apsiirgus, Lalis nuvyko vieton manęs, kaip Naujienų atstovas, į Lietuvą. Sugrįžęs į Chicago, jis dar dirbo keletą metų redakcijoje, o 1931 m. visiškai apleido Ameriką ir apsigyveno Šapalų dvare, kurį jis su Marcelinu ir Kaziu Gugiais buvo ten nusipirkęs, bet Kazys Gugis, advokatas, gyveno Chicagoje. Lietuvoje A. Lalis ruošė naują žodynų laidą, pagal švietimo ministerijos pavedimą. Atvykęs į Ameriką 1894 m. dirbo kurį laiką laivokračių agentūroje New Yorke, o vėliau redagavo socialistinį laikraštį Darbininkų Viltį, Shenandoah, Pa. Po jo redagavimą perėmė Šlekys ir paverė jį bespalviu. Džiaugiuosi, kad Antanas Lalis dar gyvas. Geras, padorus, darbštus ir teisingas vyras. Manau, kad nebūtų pavojaus, jeigu jam parašytumėte. Viso kuo geriausio. Jūsų P. Grigaitis

KARAS...

1914 metų liepos mėnuo buvo karštas ir naktį jodavom arklius ganyti į "Bursukynę", kuri buvo apsupta miškais. Vieną rytą parėjus iš naktigonės, sužinojau, kad man reikės su tėvu važiuoti į Panevėžį "pasėdėti prie ratų".

Turgaus aikštėj pilna vežimų ir žmonių. prieina prie mūsų vežimo pažįstami ūkininkai, kurie gyvena arčiau miesto ir išgąstingai sako tėvui: "Ar dar negirdėjot, juk kilo vaina"... Aš išsigandau žodžio "vaina", nes nežinojau, ką jis reiškia. Tik supratau, kad kažkas baisaus įvyko. Kitas ūkininkas dar paaikškino: "Austrija užpuolė Serbiją, o mūsų

RUSAI KARO BELAISVIAI 1914 METAIS RYTPRUSIUOSE

ciesorius ją užsistojo, tai vokiečių karalius užpuolė mūsų ciesorių. Jau daug "navabrancų" pašaukė ir jie vaikšto po miestą, imdami viską už dyką".

Pardavę prekes skubinom namon. Tėvas pripirko daug degtinės ruošiamoms krikštynom. (Birželio mėn. gimė brolis Jonas – dabar med. dr. ir Vilniaus u-to profesorius). Kaime irgi radom sujudimą, nes tą dieną atnešė "prizovus" (šaukimus) ir mūsų kaimo navabrancams. Pašaukė aštuonius, bet visi iš gritelninkų. Pilipavičienė turėjo penkius sūnus, su kuriais ji plūkdavo linus pas mus. Ji daugiausiai raudėjo, nes tris vyresniusius paėmė. Kalvį Žilį, turinti du mažus vaikus, irgi paėmė. Iš ūkininkų nei vieno nepašaukė, nes daugumoje vaikai buvo perjau ni, o tėvai per seni. Jei ūkyje buvo tik vienas suaugęs, tai irgi neėmė, nes turėjo kas nors dirbti žemę. Iš tų pašauktųjų, po karo grįžo tik trys. Iš viso Lietuvoje buvo pašaukta į karą apie 30 tūkstančių.

Sarajevo šūviai įvyko birželio 28 d., o Austro-Vengrija pradėjo karo veiksmus prieš Serbiją tik po mėnesio. Austro-Vengrijos ir Rusijos užsienių reikalų ministrai – Berschtold ir Sazanov buvo svarbiausieji karo kaltininkai. Senas imperatorius Franz-Joseph, kurio įpėdinį serbai nužudė, su ašaromis turėjo pasirašyti karo paskelbimą. Berschtold ir Hetzendorf jį priverė. Pastarasis buvo karo ministru.

Rusų pirmos divizijos vadas gen. Rennenkampf, pradėjęs pulti Rytprūsius rugpiūčio mėn. pasakęs: "Jei per mėnesį laiko nebūsiu Berlyne, tai duosiu nukirsti dešinę ranką"... Bet jis nepasiekė Berlyno, nei Karaliaučiaus, o po trijų mėnesių jo sumušta armija bėgo atgal. Rusai visada mėgsta pasigirti.

Rudenį ir mūsų kaime girdėjosi patrankų dundėjimas, nors mūsų vyko už 150 km. Tačiau gyvenimas tais metais dar ėjo normalia vaga. 1915 m. vasarą patrankų dundėjimas vis stiprėjo, ir langų stiklai nuolat barbėjo. Liepos mėn. mūsų vyko jau apie Šiaulius, bet Kauno tvirtovė vis dar laikėsi. Kaunas paimtas rugpiūčio mėn.

Jau ir mūsų kaimą dažnai prajoja kazokų ir kavalerijos pulkai, apginkluoti ilgomis ietimis, kardais ir karabinais. Kartais jie sujoja į kiemus, kluonus, sodus, sukręnta kartu su arkliais ir miega kaip užmušti, o rytą vėl joja tolyn.

Buvo valdžios įsakymas visiems žydams išvažiuoti į Rusiją, tai jie užplūdo kaimus siūlydami žmonėms pigiai nupirkti jų mantą ir prekes. Bet ir ūkininkai buvo labai susirūpinę, – rengė didelius vežimus, krovė į juos mantą išvažiavimui, bet kažkas atkalbėjo ir niekas nevažiavo. Berods, Lietuvių gelbėjimo komitetas perspėjo nevažiuoti, nes apie Vilnių tiek daug jau buvo prisirinkę pabėgėlių, kurie badavo ir neturėjo pastogės.

Vieną naktį atjojęs raitelių būrys sugulė sode, o kapitoną tėvas pakvietė į seklyčią gulėti ir jį pavaišino. Karininkas sakė, kad gyventojai turi išsikasti bunkerius, nes prasidėjus mūšiui neturės kur dėtis. Jis parodė popieriuje, kaip jų viršų įrengti, būtent, ant duobės viršaus suklotų rąstų eilę užkloti lentomis ir apipilti žemėmis o ant viršaus vėl kloti rąstus skersai ir vėl apipilti žemėmis.

Visas kaimas sujudo kasti bunkerius savo daržuose, bet daugelis neturėjo rąstų pakankamai, tai dėjo ką turėjo. Kareiviai pėstininkai vaikščioja po kiemus, prašydami "chlieba, moloko" (duonos, pieno). Vieną kartą matome, skrenda neaukštai lėktuvas. – kažkas suriko: "vokiečių ruplanai", o viena moteris pripuolusi prie kareivio rėkia: "Ko stovi, šauk, durk tam vokiečiui į rūgą", o kareivis patenkintas atsako: "Eto naš" (tai mūsų). Tą vieną rusų lėktuvą ir temačiau iš viso.

Pagaliau atėjo pati baisioji diena. Iš ryto prasidėjo bailsus tratėjimas ir sprogoimai už valdiško miško, o kitoj kaimo pusėj, prie Lėvens upės, laukus nugulė kazokai ir arkliai, toliau matyti išstatytos patrankų eilės – laukė vokiečių puolimo. Kaime irgi pilna kareivių, ir vis dar prajoja ilgi kazokų pulkai Pušaloto link. Žmonės išsigandę pradėjo tempti savo mantą – maistą ir rūbus į bunkerius ir krauti į sandėlį.

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODI SKELBDAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAM NUMERYJE YRA SENIAI PAGAR-
SĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ AP-
SAKŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEI-
SINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$7.00

KELEIVIO 1971 m. kalendorius \$1.50

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti
įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237

Įvairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame
įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas
atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 RUE GEORGE LASALLE, P.Q. Tel.: 366-0500 366-4203

- TAISOME IR DAŽOME AUTO-MAŠINAS.
- ESAME SPECIALISTAI MOTORINIŲ ROGIŲ
SAV. G. DESROCHERS

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q. -- ILLE BIZARD, P.Q.
601 St. Jean Road. 459 Chevier Street.
Tel. 695-3883 Tel. 626-5175

- Parduodami "SCORPION" firmos motorinės rogės.
- Atsitiktiniai ir kapitaliniai auto-mašinų remontai.
- Degalai, tepalai, padangos ir kt.
- Lengvai pasiekiamas greitkelio Nr. 40.

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos (Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

DATOS • VARDAI • NYKIAI

RENKASI

SANTARIEČIAI

Rugsėjo 8-12 d. jau aštuonioliką kartą Tabor farmoje, Sodus, Michigane, JAV, rinksis šviesiečiai-santariečiai į savo metinį sąskrydį. Santariečių suvažiavimai jau seniai žinomi savo kultūrinių ir intelektualinių renginių aukštu lygiu, savo pilietine drąsa ir naujų idėjų gausa.

Šįmet Šviesos-Santaros Federacijos suvažiavimo renginiuose dalyvaus estas poetas prof. Mardi Valgema, rašytojas Algirdas Landsbergis, dramaturgas Kostas Ostauskas, solistė Aldona Stempuzienė, Helge Rinholm, istorikas Vincas Trumpa, dr. Delija Valiukėnaitė, publicistas Vincas Rastenis, poetė Vitalija Bogutaitė, rašytojas Marius Katiliškis, poetė Liūnė Sutema, dr. Benediktas Mačiūka, literatūros kritikas R. Šilbajoris, Metmenų redaktorius Vytautas Kavolis, A. Idzelis, poetas Rimas Vėžys.

Režisorė Dalia Juknevičiūtė specialiai šiam sąskrydžiui pastatė du vienaveiksmius veikalus – Antano Škėmos "Ataraxiją" ir Kosto Ostausko "Lozorijų". Vaidins jaunieji aktoriai M. Smilgaitė, L. Alenskas, R. Kinka, J. Lintakas, P.

Naris, B. Prapuolenis, R. Stakauskas ir A. Vileišis.

Taipogi vyks literatūros vakaras, dailės paroda, naujų Mackaus knygų leidimo fondo leidinių pristatymas, veiks spaudos kioskas.

Šviesos-Santaros Federacija jokių nuolatinių pajamų neturi, nariai netgi nemoka nario mokesčio. O tokia turtinga sąskrydžio programa, be abejo, pareikalaus didelių išlaidų. Todėl rengėjai visų dalyvių ir Federacijos narių bei draugų prašo prisidėti 15 dol. įnašu.

Registruojamasi iki rugp. 31 d. pas V. Adamkų, Tabor Farm, Sodus, Mich. 49126, USA.

RYTMEČIO

ŽARA

Chicagos Donelaičio vardo aukštesnioji lituanistinė mokykla yra, tur būt, gausiausia lituanistinė mokykla svetur, ir ji kiekvienais metais išleidžia savo metraštį.

1970-71 metų metraštis Rytmečio žara yra gausiai iliustruota daugiau 100 psl. knyga, kurioje spausdinami pačių mokinių rašiniai, eilės, na, ir piešiniai.

Metraštis savo pobūdžiu, žinoma, skiriasi nuo tų, kuriuos paprastai leidžia šito žemyno mo-

MOKSLO METŲ PRADŽIA

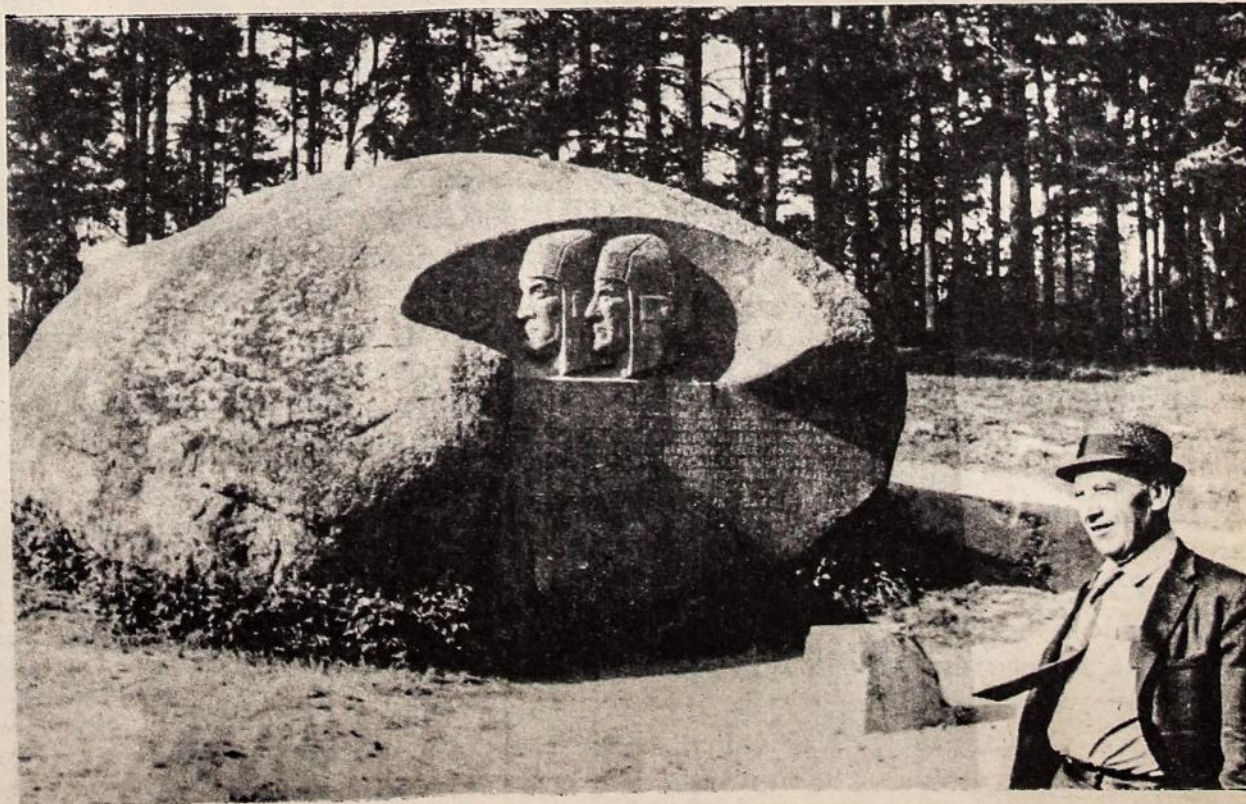
Montrealio lituanistinė mokykla mokslo metus pradeda rugsėjo 18 d., šeštadienį, 9 val. ryto, tose pačiose patalpose kaip ir praėjusiais metais – St. Jacques mokykloje, 301 Maisonneuve Blvd., Montreal.

Mokiniai registruojasi pas mokytoją J. Baltuonienę, tel. 366-6740, mokytoją Z. Piečaitienę, tel. 725-3482, arba mokyklos vedėją G. Gedvilienę, tel. 366-6910.

kyklos. Pirmiausia matyti, kad metraštį redagavo ne patys mokiniai, nors redaktorius ir nepažymėtas. O pačių mokinių paruoštas, prirašytas ir savarankiškai sudedamas metraštis juk būtų daug įdomesnis ne tik patiems mokiniams, bet ir kitiems skaitytojams.

Nuotraukų gausa, be abejo, yra metraščio patį stiprybė ir įdomumas. Yra čia ir mokinių nuotraukų, visų abiturientų, mokytojų grupėse ir pavieniui, o kai kurie veidai užtinkami keliose nuotraukose. Žodžiu, kaip jaukiame šeimos albume, o leidinio redaktoriai tikriausiai ir norėjo sudaryti tokią prisiminimų knygą.

PRENUMERUOKIME
NEPRIKLAUSOMA
LIETUVĄ!

DIDŽIAUSIAS LIETUVOS AKMUO PUNTUKAS, KURIAME IŠKALTAS PAMINKLAS DARIUI IR GIRĖNUI. MONTREALIETIS J. PETRULIS ŠIA VASARĄ SAVO GIMTINĖJE – PRIE PUNTUKO.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

PRANCŪZIŠKOS
METRIKOS

Gimimo metrikos Ontario provincijoje gali būti išduodamos ne tik anglų, bet ir prancūzų kalba, pareiškė provincijos pilietybės ministras J. Yaremko.

Tai dalis vyriausybės pastangų įgyvendinti dvikalbę sistemą.

Ontario provincijoje gimę asmenys gimimo metrikas anglų arba prancūzų kalba gali gauti užmokėję 2 dol. mokesį Registrar General įstaigoje, Macdonald Block, Queens Park, Toronto.

"TAISOMA"
VASARVIETĖ

Ontario prov. valdžia projektuoja pakeisti Wassagos vasarvietę, kartu ir lietuvišką Springhurst dalį prie bažnyčios, pagerinant kelius ir kt.

Projektuojama nusavinti 9 mylių ežero pakrantę, tarp 200 ir 400 pėdų gylio, vasarnamius nugriauant. Būsią stei-

giami parkai, stovyklavimo vietos daugiausia pravažiuojantiems lankytojams.

Tuo būtų paliesti ir lietuviai savininkai — apie 100. Gaila, kad gražiausia vieta, smėlynai ir pušynai paverčiami dykumomis. Ši graži vieta tikėtų daugiau nuolatiniams vasarotojams ir pensininkams.

Provincijos valdžia jau paskyrė šiam reikalui 18 mil. dolerių. Savininkai yra susirūpinę ir ruošia peticijas.

J. N.

sudbury

ŠAUDYMO
VARŽYBOS

Rugsėjo 5 d. Sudburio lietuvių sporto klubas Geležinis vilkas Gudriūnų ūkyje šaukia senus ir jaunus "vilkus" atlikti šaudymo varžybas dėl pereinamųjų taurių. Kviečiami visi Sudburio ir apylinkės lietuviai į tą tradicinę mūsų sueigą. Visi nariai ir svečiai bus pavaišinti geru maistu.

TORONTO TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ GINTARAS HEIDELBERGE, VOKIETIJOJE

Veiks bufetas su įvairiais gėrimais. Kas norės, galės pasižokti prie lietuviškos muzikos, nes yra įranga šokiams platforma.

Ta pačia proga klubo vardu sveikiname mūsų garbingą narį V. Gudriūną sukūrus šeimą, linkėdami viso gero šeimyniniame gyvenime. Kartu dėkojame už leidimą pasinaudoti tokia puikia ir patogią vietą, kur jau ne kartą darėme išskylas ir pravedėme šaudymus.

Tad iki greito pasimatymo rugsėjo 5 d. V. Gudriūnų ūkyje.

Klubas valdyba

VEDYBOS

Viktoras Gudriūnas vedė May Bastonaitę. Vestuvės įvyko rugpjūčio 15 d. Viktoro vasarvietėje, Noelville, Ont., netoli Hwy. 535. Vestuvės ir vaišės vyko lauke, tam tikslui specialiai įruoštoje platformoje su stalais. Dalyvavo per 200 asmenų: lietuvių, vokiečių, lenkų, ukrainiečių, estų ir kt. Dovanų gavo du gražius pabalnotus žirgus.

Viktoras ir May Gudriūnai turi Sudburyje Prospect viešbutį. Verslas jiems labai gerai sekasi. Gudriūnas yra nuširdus lietuviškų reikalų rėmėjas.

Alfonso ir Beatricos Zlatkų dukterė Kristina ištekojo už Leonard Piche. Gražios vestuvės įvyko Suoma Randa salėje Sud-

buryje. Dalyvavo labai buti Azilda, Ont., kuri daug svečių. Jaunosios sėkmingai tvarko.

tėvai, Alfonsas ir Beatrica Zlatkai, prieš keletą metų išigijo Star vieš-

• LB gegužinė P. Jutelio vasarvietėje Baravyke pavyko. Nors ir labai

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą
paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiamie piniginiai pažymėjimai (certificates), už kuriuos gavėjai gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiamie Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19 3/4 svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ
ĮSTAIGA

Baltic Exporting Co. 480 RUNCESVALLES AVE.,
TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALUZA

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAJE TORONTO LIETUVIŲ **PARAMA**
KREDITO KOOPERATYVE

MOKA

5 1/2% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6 1/2% už 1 m. term. dep.
7% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8 1/4% už mortgičius

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

O. J. KARECKŲ VASARVIETĖJE SUSITIKĘ PENSININKAI — Rainys, Paulaitis ir Jurgelis.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"

21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:

pirmadieniais 9.30 — 5 v. p.p.
antradieniais 9.30 — 5 v. p.p.
trečiadieniais 9.30 — 5 v. p.p.
ketvirtadieniais 9.30 — 5 v. p.p.
penktadieniais 9.30 — 8 v. vak.
šeštadieniais 9.00 — 1 v. p.p.
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais
šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Mokame už:

depozitus 5%
šėrus ir sutaupas 6%
už vienus metų terminuotus indėlius 6 1/2%
ir virš \$10.000 — 3 metams 7%
Duodame:
asmenines paskolas iš 10%
nekiln. turto paskolas iš 8 1/2%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$2.500.000.

DOVANOS ARTIMIESIEMS

PIGIAU... GERIAU... GREIČIAU...

Nežiūrint to, kad prekių kainos nuolat kyla, mūsų kainos iki šių metų galo pasilieka tos pačios.

Išnaudokite progą, pasiųsdami jau dabar dovanų siuntinuką savo artimiesiems į Lietuvą.

SIUNTINYS 1971 (3)

3/4 jardo puikios vilnonės angliškos eilutei medžiagos, 3 jardi vilnonės angliškos apsiaustui medžiagos, 1 1/2 jardo crimplene medžiagos suknelei, vyriškas arba moteriškas nertinis, vyriškos arba moteriškos nailono arba vilnonės kojinės, vilnonė gėlėta arba su ornamentais skarelė, 20 geriausių angliškų cigarečių, 1 dėžė šokolado. Siuntinio kaina su muitu ir visoms persiuntimo išlaidoms yra \$ 100.

SIUNTINYS 1971 (4)

Itališkas nailoninis vyriškas arba moteriškas lietpalis, vilnonė angliška eilutei medžiaga, vilnonė medžiaga suknelei, medžiaga sijonui, vyriški išėginiai nailono marškiniai, bliuskutė, šilkinė gėlėta skarelė, kaklairstis, 1 dėžė šokolado. Siuntinio kaina su visomis išlaidomis \$ 90.

Taip pat galime pridėti prie šių arba kitų siuntinių be jokių papildomų persiuntimo išlaidų daiktus, kurių klientas pageidauja. Šie yra labai vertingi ir reikalingi dalykai: nailoninio kailio viršus apsiaustui \$ 30, vilnonės gėlėtos skarelės \$ 5, vyriški arba moteriški nertiniai \$ 12, arba \$ 18, nailono marškiniai, nailono lietpalčiai \$ 11, crimplene medžiaga suknelei \$ 9, ilgi vilnoniai šaliai \$ 10, komplektas moteriškų nailono apatinių \$ 7, komplektas vyriškų šiltų apatinių \$ 12.50 ir kita.

BALTIC STORES LTD.,
(Z. Juras)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England

Tel. 01 739 8734.

ŽEMELAPIS NEMOKAMAI

Taip, nemokamai. Tai sieninis Lietuvos žemėlapis, spausdintas keturiomis spalvomis, 24" x 20" formato.

Žemėlapyje sužymėti Lietuvos ežerai ir upės, miškai, miestai, miesteliai ir mažesnės gyvenvietės. Kiekviename lietuvių bute toks žemėlapis yra reikalingas ir būtinas, ypač ten, kur auga jauni lietuviukai — juk jiems ne tik reikalinga, bet ir smalsu smulkiau susipažinti su savo tėvų krašto geografija.

"Nepirklausoma Lietuva" šią spalvotą Lietuvos žemėlapi

nemokamai išsiųs visiems naujiems laikraščio prenumeratoriams arba tiems, kurie suras naują NL prenumeratorių ir atsiųs prenumeratos mokestį.

Vadinasi, nemokamai gauti Lietuvos žemėlapi iš tiesų nėra sunku. Pakanka tik pakalbinti savo kaimyną laikraštį užsiprenumeruoti, atsiųsti prenumeratos mokestį, o mes bematant Jums išsiųsime žemėlapi.

Pasinaudokite čia spausdinama anketa:

NL administracijai,
Nepriklausoma Lietuva
7722 George Street,
La Salle 690, Que.,
Canada.

Prašau man siuntinėti Nepriklausomą Lietuvą
šiuo adresu:

Keturių spalvų Lietuvos žemėlapi prašau
išsiųsti šiuo adresu:

Pridedu \$..... kaip 12 mėnesių
prenumeratos mokestį.

Metinė NL prenumerata: Kanadoje \$7.50, kitur \$8.00.
Remėjo prenumerata \$ 12.00.

sudbury

gražiam orui esant, tautiečių dalyvavo neperdaugiausiai.

• Silvija Martinkutė, Ramunėlės tautinių šokių vadovė, baigė šokių mokytojų kursus Chesterton, Indiana, ir gavo pažymėjimą. Taip pat išmoko visą būsimos IV tautinių šokių šventės repertuarą.

• Geležinio vilko medžiotojų ir žūkautojų klubo gegužinė pavyko gerai. Dalyvavo daug tautiečių ir svečių. Klubo dovana — 100 dol. studentams, kurių tėvai priklauso klubui, burtų keliu laimėjo Algis Kručas. Loterijoje dalyvavo 7 studentai.

• Rugpiučio 4 d. NL Sudburio žinutėje apie sportą padaryta klaida. Vietoje "Shuffle Board", turėjo būti "bilijardas".

• Kanados Lietuvių fondas Tumo-Vaižganto šeštadienei mokyklai išlaikyti prisiuntė 50 dol. Ši dovana jau yra trečioji.

• Sofija Kusinskienė su dukra Rita išvyko atostogų į Lietuvą. Tikisi gauti leidimą aplankyti ir gimtąją Panevėžį.

• Kęstutis Remeikis INCO darbovietėje paaugštintas į pamainos vedėją ir iš darbininkų sąrašų perkeltas į nuolatinių tarnautojų sąrašą. Jo žinioje yra per 100 darbininkų. Sveikiname.

J. K.

montreal

LANKĖSI
VERDUNE

New Jersey, JAV, su šeima lankėsi verdunietis Albertas Jonelis su šeima.

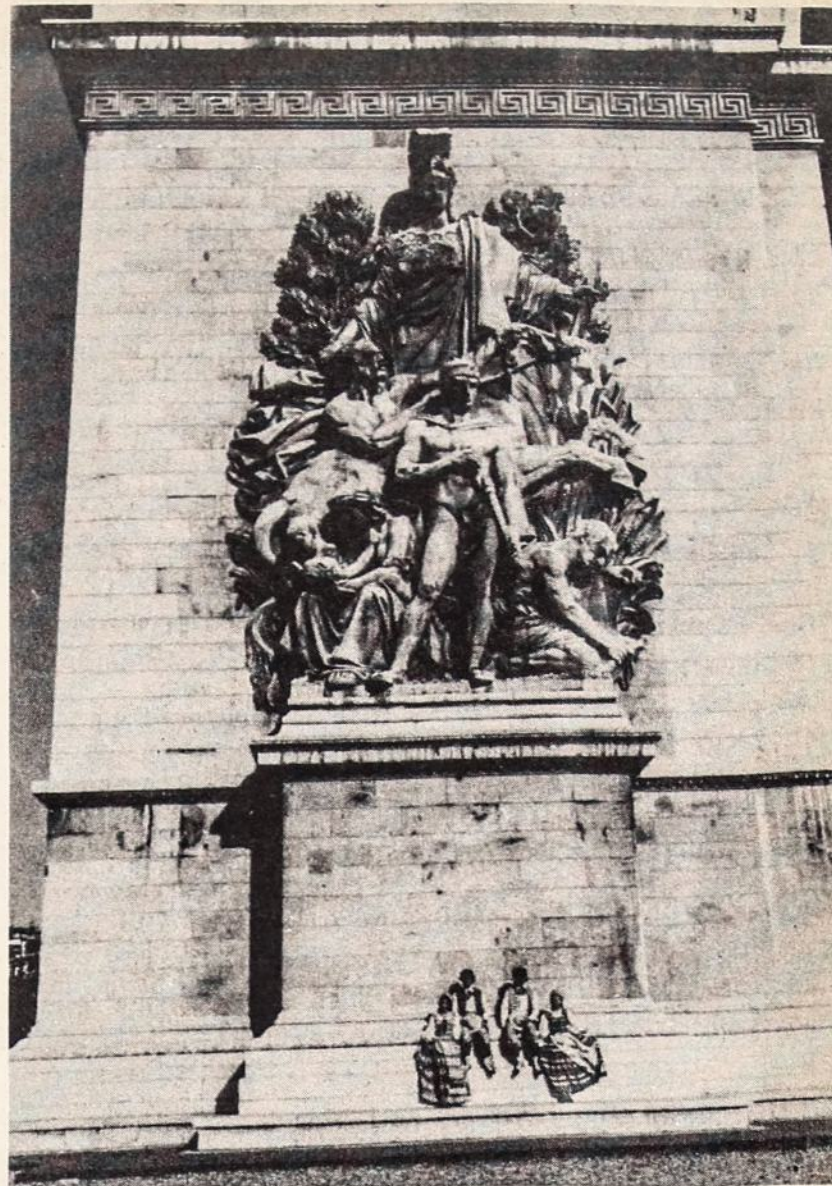
LANKĖSI
TORONTE

Zlomas Lapinas, Gintaro vadovas, buvo nuvykęs į Torontą ir dalyvavo pasitarime tautinių šokių šventės reikalais.

Kaip jau anksčiau buvo minėta, Gintaro orkestras gros tautinių šokių šventės metu Chicagoj 1972 m. liepos pradžioj.

IŠKILMINGOS
LAIDOTUVES

Šeštadienį, rugpiučio 28 d., per Šv. Kazimiero bažnyčią palaidotas Juo-

TORONTO GINTARIEČIAI PRIE TRIUMFO ARKOS PARYŽIUJE

zas Ambrasas. Palydose dalyvavo labai gausus būmontrealiečių, kurie buvo pakviesti pusryčiams.

Nors diena pasitaikė lietinga, bet po laidotuvių į parapijos salę dar susirinko apie 200 žmonių, kurių tarpe ir iš toliau atvykusių matėsi dr. J. Senikas su šeima iš St. Jean, dr. A. Josiukas su žmona ir Irena Jakštienė iš Toronto.

Velionies našlės Katarinos, brolio Kazimiero ir kitų artimųjų svečiai buvo maloniai priimti ir geras lietuvis ir geras pavaišinti. Trumpą žodį ir artimųjų vardu atsisveikinimą perskaitė Kazys Ambrasas, velionies brolio sūnus.

Velionis J. Ambrasas sulaukęs 69 m. amžiaus, mirė sunkaus sužeidimo pasėkoje. Prieš kelis mėnesius į jo vairuojamos mašinos duris atsimušė gatvėje kitas automobilis. Po gana sudėtingų operacijų jau buvo besveikstas, bet, grįžęs iš ligoninės, namie buvo staigiai užkluptas mirties.

Velionis į Kanadą atėjo prieš 45 metus. Kilęs iš Mariampolės apskr. Buvo sąmoningas žmogus, geras lietuvis ir geras verslininkas, nes ilgus metus vadovavo savo gamina perskaitė Kazys Ambrasas, velionies brolio sūnus.

MONTREALIO SKAUTŲ STOVYKLOJE BALTIJOJE — TOMAS ŽIŽYS IR SILVIJA ŽIURKEVIČIUTĖ

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

padarydavo išimtinų pasitarnavimų. Po antrojo pasaulinio karo nemažai padėjęs pastangų sudarymui dokumentų atvykimui į Kanadą lietuviams iš Europos. Priskaičiuojama, kad padaręs apie 60 afidevity. Tebūnie jam amžinas prieglobstis Montrealio kalno kapuose. pr.p.

MIRĖ

76 m. amžiaus sulaukęs Montrealyje praeitą savaitę mirė Jonas Jackus. Velionis Kanadon atvyko jaunystėje, paliko žmoną Marcelę. Palaidotas per Šv. Kazimiero bažnyčią.

Praeita savaitę mirė K. Varnaitis, 59 m. amžiaus. Velionis buvo gimęs Kanadoje.

LANKESI

GRAIKIJOJE

Kelerių savaitių atos - gas Europoje praleidęs La Sallen grįžo Antanas Keturka. Jis lankėsi Graikijoje ir Turkijoje, kuri jam itin patikusi.

Graikijoje A. Keturka buvo susitikęs su montrealiečiu Kazimieru Barteška, kuris Lesbos saloje jau kuris laikas gyvena. K. Barteška žadąs dar vykti į Pietų Afriką.

SERGA

Sunkiai serga Jadv. Šipeliene, V. Šipelio ir I. Kličienės motina. Ligoninėje gydėsi M. Kasperavičienė, populiarioji lietuviškų renginių Montrealyje šeimininkė.

ATOSTOGOS

AMERIKOJE

Šv. Kazimiero parapijos klebonas dr. F. Jucevičius vasaros atostogas praleido JAV.

Tėvas K. Raudeliūnas,

AV parapijos vikaras lankėsi Chicagoje. AV parapijos klebonas tėv. L. Zarembe Putname, Conn., nė taip pat lankėsi JAV. pravedė rekolekcijas.

Marytė ir Vacys Žižiai vaikais poilsiaavo Floridolankėsi New Yorke, L. je. J. Intienė šią vasarą Gureckas ir J. Vaitkutis baigė vaikų darželių vedė atostogavo Kennebunkpor- jų kursų ir pradės dirbti te, L. Girinis ir A. Norke-vaikų darželyje St. Michel.

SPALVINGOJI LIETUVA *

IŠ AKMENS AMŽIAUS

Varėnos rajone, Kuršių kaime yra įdomių senovės paminklų.

Į pietryčius nuo bevardžio upelio slėnio yra 13 pilkapių, kuriuos vietos gyventojai vadina "gurgonais". Tai iškreiptas slavų kalbose vartojamas šių paminklų pavadinimas, (rusų kurgan, lenkų kurhan), paimtas iš tiurkų kalbų.

Kai kurie pilkapiai yra jauname miškelyje, o kiti - dirbamame lauke. Pastarieji yra jau gerokai apardyti, ariant dirvą. Pilkapių aukštis - 0,6 - 1 metras, o skersmuo prie pagrindo - 6 - 9 metrų. Dauguma jų prie pagrindo turi akmenų vainikus. Priemesta akmenų ir jų sampluose. Toks laidojimo būdas būdingas pietiniams Lietuvos rajonams, čia jis buvo praktikuojamas baltų genčių. Pilkapynas archeologų dar nekasinėtas.

Į šiaurės vakarus nuo pilkapyno, apie 400 metrų į vakarus nuo Šlektenkos upelio, krūmuose yra du didoki akmenys. Vienas jų 2 metrų ilgio, 1,3 metro pločio. Iš žemės iškilusios

dalies aukštis - 0,7 metro. Akmens paviršiuje pastebima keliolika netvarkingai išsidėsčiusių įvairios formos duobelių, panašių į ožkos ar avies bei karvės pėdas. Atrodo, kai kurios jų senovėje galėjo būti iškaltos žmogaus.

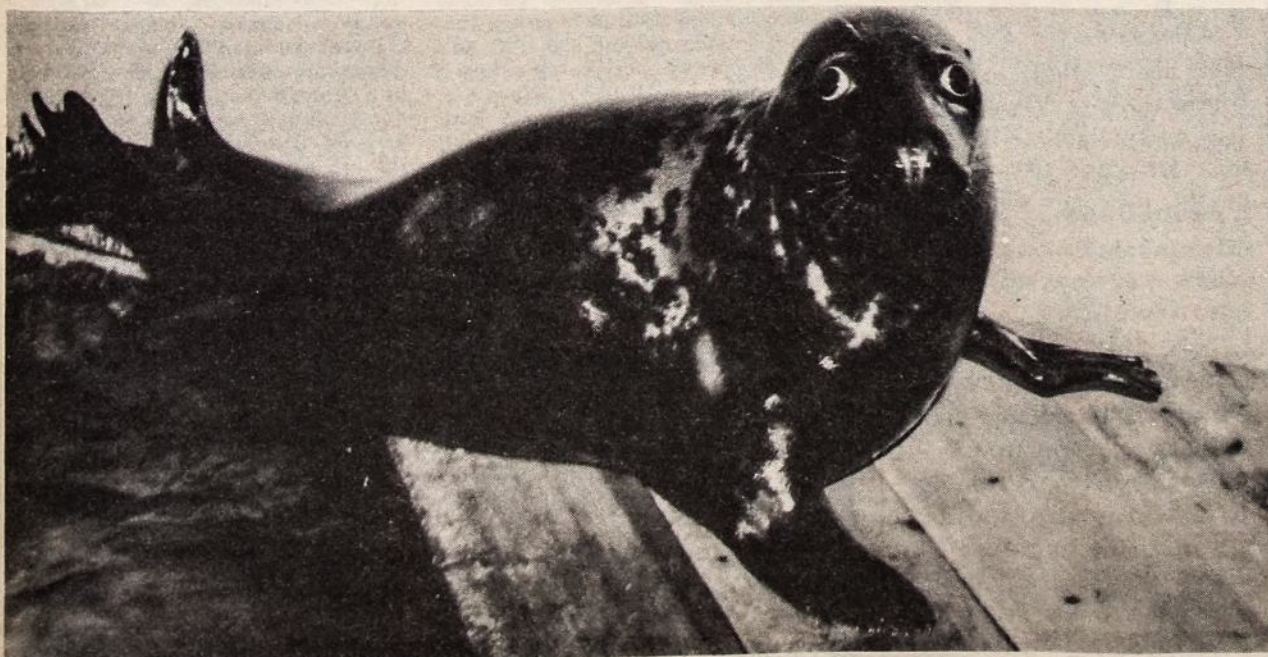
Netoliese guli kitas didesnis netaisyklingo keturkampio formos akmuo. Ties rytiniu jo pakraščiu yra vienas nedidelis įdubimas, panašus į vaiko kojos 10 centimetrų ilgio pėdą.

V. Daugudis

LAUMĖS AKMENYS

Maždaug už pusės kilometro nuo Noreikiškių ežero, Juozo Pugačiausko sodyboje (Prienuo rajonas), Stakliškių apylinkė, Noreikiškių kaimas), stovi du akmenys. Žmonės juos vadina Laumės akmenimis. Jie yra keturšoniai, atrodo lyg tašyti. Vienas yra 1,25 metrų aukščio, pagrindo skersmuo 1,15 metro, viršus smailesnis - 45 centimetrų. Antras akmuo 1 metro aukščio ir 70 centimetrų skersmens, visas veik lygus, tik vir-

KELIAMA Į 14 PSL.

RUONIS KVEBEKO AKVARIUME

AR JAU TURITE GINTARO LAIMĖJIMŲ BILIETĄ?

MONTREAL LITHUANIAN
FOLK ENSEMBLE

"GINTARAS"

1	200.00 Dollar	
2	100.00 Dollar	
3	P. BALUONIS	Wooden Sculpture
4	R. BUKAUSKAS	Picture
5	V. LAPINIENE	Picture
6	A. LYMANTAS	Picture
7	V. REMEIKA	Picture
8	O. SABLAUSKIENE	Picture
9	A. TAMOSAITYS	Picture
10	A. VAZALINSKAS	Picture
11	A. ZUBIENE	Picture

DRAWING — APRIL 29, 1972

Donation \$2.00

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

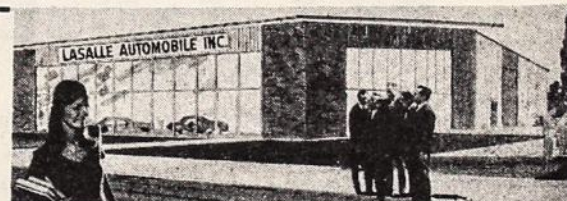
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

PARDAVIMAS

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairių ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreipti: De La Verendrye Blvd.

Tel. 365-3364

ATLIEKAMI ĮVAIRŲS MŪRINIMO DARBAI IR VIŠOKERIOP
REMONTAI. CEMENTO, MEDŽIO DARBAI, GELEŽIES
SUVIRINIMAS (WELDING). VYKSTU IR Į PROVINCIJĄ
ONTARIO IR QUEBEKO.

M. Krauza

10167 48th Avenue, Montreal 477
Tel. 665-2278

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

IVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

Jetté & Frères

VISKAS — MODERNIEMS NAMAMS

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrenginiai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktorius.

140-2e AVENUE - 366-0330

Dr. J. Frison, B. Sc., D. C.

Chiropraktikas

1202 St. Joseph Blvd. East
Montreal (kampus de la Roche).
Tel.: 523-3525

Atdara: nuo 9 iki 1 val. ir nuo 4 iki 9 val. vak.

Dr. E. Andrukaitis

832 St. Joseph Blvd. E.
(kampus St. André).

TEL. 522-7236.

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.

MONTREAL

TEL. 255-3535

Dr. A.O. Jaugelienė

Dantų gydytoja

1410 Guy St. pirmas aukštas, 11-12 kambarys
Tel: 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(C).

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

Sun Life Building. Suite 2001.
Tel. 866-1359.

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.

Tel: 842-1126, namų 674-7038

ADVOKATAS

B.K. Schneider, BA, BCL

DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD. W
SUITE 1616

PHONE 871-1224
RES. 486-3361
MONTREAL 128, QUE.

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)
Tel. 769-2941

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

SPALVINGOJI LIETUVA

ATKELTA IŠ 13 PSL.

šus truputį smailesnis, nes iš vieno šono nuskeltas. Akmenys stovi ant akmenų grindinio greta vienas kito.

Laumės akmenys labai panašūs į menhirus, į neolito bei žalvario epochų paminklus, kurie plačiai žinomi Bretanijoje (Prancūzija); ten akmeniniai stulpai užima nemažą teritoriją ir lygiagretėmis eilėmis tęsiasi kelis kilometrus. Menhirų pasitaiko Anglijoje ir Skandinavijoje. Jų yra įvairaus pavidalo ir Sibire, Armenijoje.

Minėti Laumės akmenys, kurie pietinėje Lietuvoje yra retenybė, ar tik nebus "lietuviški menhirai"?

Mūsų istoriniai bei mitologiniai akmenys dar ne iširti. O jie nyksta.

A. Navarackas

E. KANTAS IR KLAIPĖDA

Įrodinėti, kad filosofas Emanuelis Kantas yra lietuvių kilmės, šiandien nekas rimtai nebemėgina. Pripažįstama tik, kad Kanto protėviai gyveno Klaipėdos krašte, palaikė ryšius su lietuviais. Yra žinoma, kad E. Kanto tėvas, senelis ir prosenelis dar mokėję kalbėti lietuviškai. Taigi Kanto giminės žmonės galėjo mokėti lietuviškai bent suprasti.

Todėl žymusis filosofas sutiko parašyti prakalbą Kristijono Milkaus (Christian Gottlieb Mielcke) 1800 m. sudarytam lietuvių-vokiečių ir vokiečių-lietuvių kalbų žodynui. Praloboj jis pabrėžia, kad "Prū-

WEBSTERIO ŽODYNAI

1970 metų laida, skirta bibliotekoms. Visai nauji, neišpakuoti iš karto. KAINA \$45.

PARDUODAMA UŽ \$15.00
10% nuolaida užsakan-
tiems 6 ar daugiau egz.

NORTH AMERICAN
LIQUIDATORS
58 158 2ND AVE. N. DEPT. Q 313
SASKATOON SASKATCHEWAN

Prie COD užsakymų pridėti 1 dol. depozito. Ap-
mokėsite išperkamuju
mokesčiu, gavę žodyną.
Jei nepatiks ir žodyną 10
dienų bėgyje grąžinsite,
pinigai bus Jums grąžinti.
Perparduoti žodynus ne-
leidžiama.

sų lietuvis pagal savo cha-
rakterio savybes yra tikrai
vertas, kad jo kalba, puiki
lavinimo priemonė, būtų
išlaikoma ir išsaugoma
tiek mokyklos, tiek bažny-
čios reikalamis". Kiekvie-
nas sakins, kiekviena jo
parašytos Prakalbos eilutė
parodo E. Kanto pagarbą
lietuvių kalbai.

E. Kanto prosenelis Ri-
chardas Kantas apie 1667
m. turėjo viešbutį Verdai-
nėje, prie pat Šilutės. Jo
sūnus Hansas išmoko bal-
niaus amato, išlaikė tam
tikrus egzaminus ir apsi-
gyveno Klaipėdoje, buvu-
siame Fridricho priemies-
tyje į rytus nuo dabartinių
D. Vandens-Pergalės-Bi-

liūno gatvių linijos. Čia
jis buvo priimtas į balnių
cechą. Hansui Kantui, tur
būt, neblogai sekėsi, nes
jau 1693 m. jis nusipirko
dvarelį Muišininkuose. Ta-
čiau ūkyje sumaniai tvar-
kytis jis, buvęs amatinin-
kas, matyt, nesugebėjo,
dar slėgė neišmokėtos sko-
los ir jis, pardavęs dvarelį,
persikėlė į Tilžę.

Hanso sūnus, gerbdamas
šeimos tradiciją, taip pat
pasirinko balniaus amatą.
Įsigijęs meistro vardą, jis
apsigyveno Karaliaučiuje.
Čia 1724 m. balandžio mėn.
22 d. gimė Emanuelis Kan-
tas, naujosios racionalisti-
nės filosofijos sistemos
pagrindėjas.

V. Nausėdas

UKMERGĖS PILIS

Ukmergė — labai sena gyvenvietė. Miesto apylinkėse, Šventosios pa-
krantėse aptinkamos dar akmenų am-
žiaus stovyklų liekanos. Nemaža čia
ir vėlesnių laikų archeologinių pa-
minklų, iš kurių labiausia išsiskiria
piliakalnis. Jis yra pačiame mieste,
įrengtas gana aukštoje, stačiais šlai-
tais kalvoje, dešiniame Šventosios
krante, ties Ukmergės ir Šventosios
santaka (žiūr. nuotrauką). Maždaug
40x60 m dydžio jo aikštelė iš šiau-
rės rytų apsaugota apie 5 m aukščio
pylimu, kurio pėdsakai pastebimi ir
pietrytiniame aikštelės pakraštyje. Pi-
liakalnis gerokai apardytas. Dar prieš
pirmąjį pasaulinį karą jo aikštelė bu-
vo išlyginta ir pritaikyta įvairioms
pramogoms, o karo metu ten buvo
iškasti apkasai, kurie vėliau buvo vėl
užlyginti. Piliakalnyje būta ir antrojo
pasaulinio karo apkasų. Apgriuvę
taip pat kai kurie jo šlaitai. Dar
1836 m. vienas pirmųjų Lietuvos er-
cheologinių paminklų tyrinėtojų P.
Vilčinskis, lankydamas Ukmergės pi-
liakalnį, pažymėjo, kad prieš kurį
laiką apgriuvusioje kalno šlaito žem-
utinėje dalyje buvę pastebėti iš
kalno bekyšančių, vienas ant kito su-
dėtų medinių rąstų galai, o kalno
viršuje buvęs aptiktas medinio šu-
linio rentinys, kuriame rastas gerai
išlikęs ažuolinis kastuvas. Tačiau tiks-
lesnių duomenų apie šiuos radinius
neišliko.

Ukmergės piliakalnis archeologų
dar nekasinėtas, todėl tikslesnę jo
chronologiją kol kas sunku nustatyti.
Gal būt, jis, kaip ir daugelis panašių
Lietuvos piliakalnių, buvo naudojamas
dar pirmame mūsų eros tūkstant-
metyje. Sprendžiant iš jo išorinių
įtvirtinimų liekanų, atrodo, kad antro-
jo tūkstantmečio pradžioje čia jau
stovėjo medinė pilis, priklausiusi kaž-
kuriam lietuvių didikui. Kai kurie šalti-
niai (Bychovco, Strykovskio kroni-
kos) nurodo, jog Ukmergę įkūręs Lie-
tuvos kunigaikštis Dausprungas, kuris
davęs pradžią Deltuvos kunigaikš-
čiams. Pagal kitus duomenis kuni-
gaikštis Dausprungas Ukmergę įkūręs
apie 1225 m. Tačiau visos šios žinios
yra labai supainiotos ir iki šiol rei-
kiamai dar nepatikslintos. Iš tikrųjų,
kunigaikštis Dausprungas pirmą kartą

paminėtas 1219 m. Lietuvos ir Galichio
kunigaikščių sutartyje, kur jo vardas
(Dovsprunk) įrašytas vienas pirmųjų.
Dėl to manoma, kad tuo metu jis bu-
vo vienas įtakingiausių Lietuvos ku-
nigaikščių.

Kai kurie istorikai (H. Lovmianskis)
mano, kad vėlesnis Ukmergės pavie-
tas beveik atitiko istorinės Deltuvos
žemės ribas, kuri XIII—XIV a. šalti-
niuose minima, kaip didelė ir galin-
ga sritis. Galimas dalykas, kad į šią
sritį tuomet įėjo ir dabartinė Ukmer-
gė su apylinkėmis.

Tikslesnių duomenų apie Ukmergę
turime jau iš kovų su kryžiuočiais
laikotarpiu. Taip 1233 m. Livonijos
magistro vadovaujami riteriai atvyko
iki Ukmergės, nusiaubė jos apylinkes,
tačiau pilies nepaėmė ir, atsitrau-
kiant, ties Užpaliais lietuvių buvo
sumušti. Ukmergę ir jos apylinkes
kryžiuočiai teriojo ir 1365 m. Šiame
jų žygyje į Lietuvą dalyvavo pas
juos pabėgęs Kęstučio sūnus Butau-
tas. Kryžiuočiai Ukmergę buvo pa-
siekę ir 1378 m. Tada prie pilies jie
išsilaikė net dvi naktis. Ukmergė ir
jos pilis nukentėjo taip pat ir Lietuvos
kunigaikščių savitarpio kovų metu.
1391 m. Vytautas, padėdamas kry-
žiuočių ir žemaičių, paėmė ir sude-
gino Ukmergės pilį, kurią gynė Jo-
gailai ištikima kariuomenė. 1435 m.
netoli Ukmergės, Pabaisko apylinkė-
se, įvyko lemiamas mūšis tarp Zygi-
manto Kęstutaičio ir Jogailos brolio
Svitrigailos kariuomenių, kuris baigė-
si visišku Svitrigailos bei jam talki-
ninkavusio Livonijos Ordino pralai-
mėjimu. Be abejo, šie įvykiai atitin-
kamai palietė ir pačią Ukmergę.

Pasibaigus kovoms su kryžiuočiais,
gynybinė medinė Ukmergės pilis nu-
stojo savo reikšmės, buvo apleista ir
galutinai sunyko. Vėliau didžiųjų
Lietuvos kunigaikščių vietininkai jau
gyvendavę mūrinėje Ukmergės pily-
je. Atrodo, kad pastaroji galutinai
dar nebuvo sunaikinta ir XVIII a.,
kadangi istorikas M. Balinskis nuro-
do, jog tuomet Pilies kalne dar buvo
laikomi nusikaltėliai. Tačiau M. Va-
lancius savo knygoje „Antano Tre-
tininko pasakojimas“, parašytoje
1873 m., jau pažymi, kad „Ukmergės
miesto pilis vos ne visai sugriuvusi“

VANDAI ADOMONIENEI mirus Lenkijoje,

jos sūnums Henrikui ir Broniui Adomoniams ir dukteriai
su šeimomis nuoširdžiai gili užuojauta nuo

Veros ir Juozo Jocu,

Delhi, Ont.

UKMERGĖS PILIAKALNIS

ir kad miestas „ilgainiui nebeteks jos“. Šiuo metu be archeologinių kasinėjimų tikslesnė Ukmergės mūrinės pilies vietą sunku nustatyti. Atrodo, kad jos liekanų reikėtų ieškoti toje vietoje, kuri dar neseniai buvo vadinama Pilies kalnu, priešais pilialkalnį, dešiniajame Ukmergės krante.

Įdomu pastebėti, kad Ukmergė senuose rašytiniuose šaltiniuose vadinama Vilkenmerge (1385), Vilkenberge (1333 m.), Vilkamergen (1385 m.) ir panašiais vardais. Su Vilkmegės vardu yra susiję ir kai kurie padavimai. Vienas jų pasakoja, kad vietovė gavusi Vilkmegės vardą dėl to, jog senovėje čia buvusioje pilyje gyvenusios burtininkės, kuri turėjusi prijaikintą vilką. Pagal kitas legendas dabartinio miesto vietoje senovėje buvusios pagonių šventykla, prie kurios vilkas sudraskęs vaidilutę. Bet yra padavimų, susijusių ir su Ukmergės vardu. Pavyzdžiui, vienas jų nurodo,

jog senovėje toje vietoje dievaitis Ukas pavogęs mergaitę. Tačiau Vilkmegės vardas, kaip matėme, yra senesnis ir pagrįstas istoriniais šaltiniais, kai tuo tarpu Ukmergės vardą miestas gavo jau žymiai vėliau.

Iš kitų archeologinių paminklų dar galima nurodyti keliolika pilkapių, esančių Dukstynos miške, apie 3 km į rytus nuo Ukmergės. Be to, paties miesto teritorijoje, atliekant įvairius žemės darbus, dažnai susiduriama su įvairialaikiais senkapiais. Dar 1936 m., kasant kanalizacijai griovius, ties pilialkalniu buvo aptikta žmonių griaučių. Atrodo, jog tai yra ta pati vieta, apie kurią savo laiške redakcijai rašo ukmergiotis drg. A. Paspėšinskas, nurodymas, kad griaučių buvo rasta ir 1965 m. Tačiau jokių radinių iš šio senkapio į muziejų nepateko. Todėl tikslesnį senkapio chronologiją gali nustatyti tiksliai sistemingi šios vietos archeologiniai tyrinėjimai.

V. DAUGUDIS

AR GALI RUBLIS PAKEISTI TĖVĄ?

Seima iširo. Dar vakar buvom įpratę matyti juodu drauge, o šiandien kiekvienas jų jau dėsto draugams ir pažįstamiems nenusisėkusios meilės istoriją, kažkuo panašią į filme „Vedybinis gyvenimas“. Pastiklausai jo, ir tariasi supratęs, kad su tokia žmona gyventi neįmanoma. Prašnekinį ją, ir savo draugą išvyti tokį, kad net stebies, kaip ji žemė nešioja...

— Galas jus ten supalsys, — pagalvoji. — Tik, va, vaikų gaila...

Tiesa, kiekvieno mėnesio pabaigoje ji randa pašto dėžutėje perlaidą. Ant jos buhalterijos darbuotojo ranka užrašyta: „Alimentai už...“ Vaikai bus sotūs ir aprenkti. Bet ar to jiems užteks?

SAULIUS IR DAINIUS

Juos dažnai matydavau gatvėje su tėvu, vienos auklėtosios mokyklos dėstytoju. Taip jau susiklostė šios šeimos gyvenimas, kad vyras su žmona tarsi vietomis susikeitė. Jai didesnę dieną dalį atimdavo gamykla, o jis laiko turėjo į valias. Paskaitų krūvis buvo mažas, tad laisvalaikį skirdavo knygoms, vaikams ir virtuvei. Marinuodavo grybus, konservuodavo obuolius, virdavo uoglenes. Valgydindavo ir apskalbavo vaikus. Žodžiu, buvo labai artimas tam vyro idealui, kurį piešia moterims skirti leidiniai. Deja, šių savybių šeimyninei laimei neuztekė.

— Kurgi tavo broliukas, Dainiau? — prakalbinau vieną kartą, sutikęs tėvą su sūnumi.

— Saulius pas mamytę. O aš noriu gyventi pas tėvėlį, — čiaušėjo Dainius.

Matydamas, kad sūnus ima atskleisti šeimos paslaptis, tėvas prisipažino:

— Žmona iš namų išėjo.

Po to kova dėl vaikų. Teismas. Teismas abu berniukus paliko auklėti motinai.

Dabar jiedu gyvena atskirai. Tėvas sūnus prakalbinti gali nebent vaikų darželyje. Susitikti ir bendrauti su tėvų vaikams uždrausta. Iširdusi dėl tėvo pastangų atkovoti sau Dainių, matydama, kad tėvas prie vaikų be galo prisirišęs, žmona kersija. Tik kam? Jai atrodo, kad tokiu savo elgesiu ji „pamokys“ buvusį vyrą. O faktiškai skriaudžiami vaikai. Neseniai Sauliukas sunkiai susirgo. Tėvas sužinojo apie tai iš pašalinių žmonių. Labai norėjo aplankyti sūnų, bet nežinojo, nei kokioje ligoninėje jis guli, nei kokiam skyriuje. Ieškok adatos šieno kupetoje...

— Kas iš to, kad alimentus moku, jei jų nematau, — skundžiasi tėvas.

Taip, alimentus jis moka.

Bet žmona šiuos pinigų, matyti, vertina ne kaip privalomą tėvo paramą vaikams, o tik kaip bausmę už jų nenusisėkusį gyvenimą.

Ir kur tokiame tėvui kreiptis? Į nepilnamečių reikalų ir jaunimo įdarbinimo komisią? Ten vieną kartą jam pasakė:

— Matote, klausimas subtilus. Dėl vaikų auklėjimo bandykite susitarti su buvusią žmona...

Ak, jeigu jie galėtų suprasti vienas kitą ir susitarti. Tuo-

met ne skirtis nebūtų reikėję.

AUDRONĖ

Audronė — kaunietė. Todėl kiek nustebeu, ją per mokinių žiemos atostogas išvydęs Vilniuje.

— Į ekskursiją atvykai? — klausiu.

— Ne, vlešiu pas tėvelį, — paaiškina.

Daugiau nebeklausinėju. Audronės gyvenimą daugiau ar mažiau žinau. Tėvai išsiskyrę. Jau seniai. Audronės tėvas sukūrė naują šeimą. Mergaitė gyvena pas mamą. Bet tegul pabando jai kas nors pasakyti, kad ji neturėtų tėvelio — baisiausiai užsi-gaus. Su tėveliu ji kas savaitę susirašinėja. Vieši pas jį atostogų dienomis. Abu kartu užsuka net į sklandymo klubą ir bando skraidyti. Juk tėvelis — prityręs sklandytojas. Atvykęs į Kauną komandiruotėn, ir tėvelis jos neužmiršta. Paskambina, pasikviečia į senelių namus. Turi ši iširusi šeima ir vieną gražią tradiciją. Kartą per metus, švenčiant Audronės gimimo dieną, už bendro stalo sėdasi ne tik mergaitės svečiai, bet ir tėvelis su mamyte. Tą dieną jie užmiršta praėjusius nuoskaudas ir nesutarimus. Tegul mergaitė bent vieną kartą per metus pasijunta turinti abu tėvus.

Audronė laukiama ir abiejų tėvų giminių namuose, ypač senelių. Visi ją priima kaip savą. Niekas neprimena jai liūdno tėvų skyrybų istorijos, nebando nei vieno, nei kito kaltinti.

Graudu, kad išsiskyrę suširdžiai dukrą mylinčių tėvų keliai; gera, kad, ir atskirai gyvendami, jie nė vienai dienai neužmiršo, jog Audronė turi tik vieną mamytę ir tik vieną tėvelį.

...O MOKYKLA?

Išsiskyrusių šeimų vaikai mokytojams dažnai tikras vargas. Ypač, jei tėvai juos auklėja ne taip, kaip Audronė. Tokie vaikai nuo pat mažens praranda pasitikėjimą brangiausiais pasaulyje žmonėmis — tėvais, jų sielose suskaipti daug pagiežos ki-tiems.

Mokykla, mano nuomone, galėtų stengtis bent iš dalies patalstyti tokių vaikų auklėjimo šeimoje reikalus, nu-teikti išsiskyrusius tėvus auklėti savo vaikus taip, kaip Audronės tėvai. Deja, klasių vadovai stengiasi apeliuoti tik į mamas, pas kurias vaikai gyvena. Alimentus mokantis tėvas jiems — tuščia vieta. Kažkodėl neteko girdėti, kad kurioje nors mokykloje įvyktų susirinkimas, į kurį būtų pakviesti abu suirusių šeimų atstovai, kuriam mokytojai juos paragintų bendromis jėgomis auklėti vaikus, šio tikslo vardan užmiršti tarpusavio vaidus ir nesutarimus. Jeigu išsiskyrusių širdyje dar rusena meilės vaikams kibirkštėlė, tai ir mokytojų pareiga — puoselėti ją, raginti sąžiningai vykdyti tėvų pareigas, kviesti tokius žmones į visus tėvams skirtus renginius.

Ceslovas RIMEIKA
Mokytojas

Vilnius

AR JŪSŲ KAIMYNAS PRENUMERUOJA NEPRIKLAUSOMĄ?

 MINISTER WITHOUT PORTFOLIO
 MINISTRE D'ÉTAT
 HOUSE OF COMMONS
 CHAMBRE DES COMMUNES

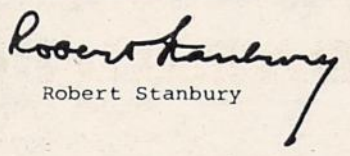
Dear Miss Povilaitis:

As Minister responsible for Canadian Citizenship, it gives me great pleasure to congratulate you on the honour of being chosen to participate in a travel and exchange project which will enable you to know about Canada and its people.

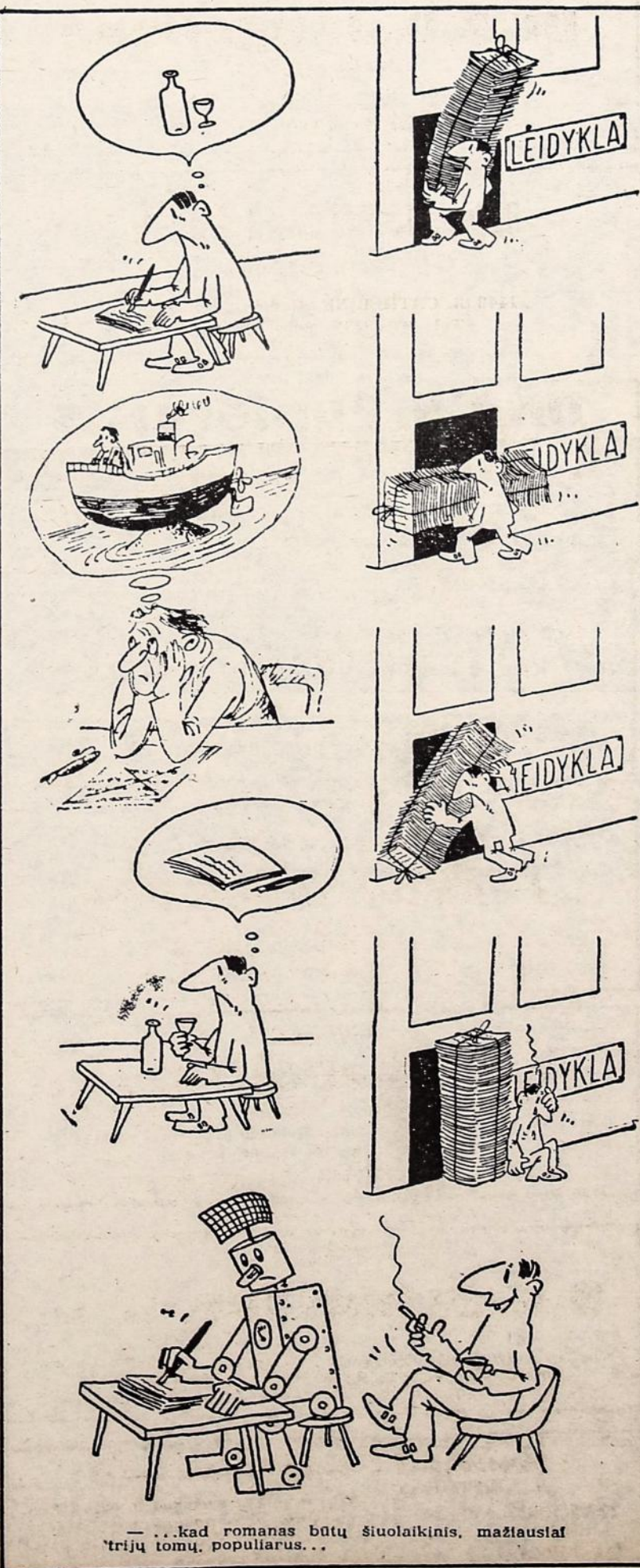
The federal government is pleased to lend its financial support to this project, which I hope will prove to be a rewarding experience for you.

I wish you the very best of success.

Yours sincerely,

 Robert Stanbury

KIEKVIENAS MONTREALIO GINTARIETIS GAVO TOKĮ MINISTRO R. STANBURY LAIŠKĄ.

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.

SAVARANKIŠKAS AGENTAS
P. ADAMONIS
Chartered Insurance Broker

Su teise dirbti QUEBEC'O ir ONTARIO provincijose
3907 A Rosemont Blvd., Montreal 408, P.Q. Tel. 722-3545
Skr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

Žemiausios kainos!
MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Komercinio, privataus turto, automobilių,
atsakomybės, gyvybės draudimas

NIEKAS NEAPSIVILIA STEPHEN KISBERIO
DOVANŲ, DAILENYBIŲ IR SENIENŲ PARDUOTUVĖJE

Nuostabus
pasirinkimas:
tikri rusiški samovariai,
porcelanas, dekoraty-
vios lėkštės, medžio
dröžiniai, įvairūs indai,
rankdarbiai, lininės
staltiesės, be to —
gintaras ir
jo išdirbiniai...

Kisber & Co. Ltd.
Kisber & Co. Ltd.

AUCTIONEERS - ENCANTEURS

56 NOTRE DAME W.

MONTREAL

TEL. 849-1366

PAS KISBERĮ NIEKAS NEAPSIVILIA!

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas 5.0%
Taupomasis s-tas 6.0%
Term. ind. 1 metams 6.25%
Term. ind. 2 metams 6.75%
Duoda nemokamą gyvybės ap-
draudą iki \$2,000 už taup. s-tos
sumas.

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės 8.5%
Nekiln. turto 8.75%
Čekių kredito 9.0%
Investacijos nuo 9.0% iki 12%
Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000
už paskolos sumą.

Kasos valandos: 1465 De Steve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v.,
darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius;
vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki
6 val. ir vakarais — pirmą, trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v.

Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d.
ir per visus ilguosius savaitgalius.

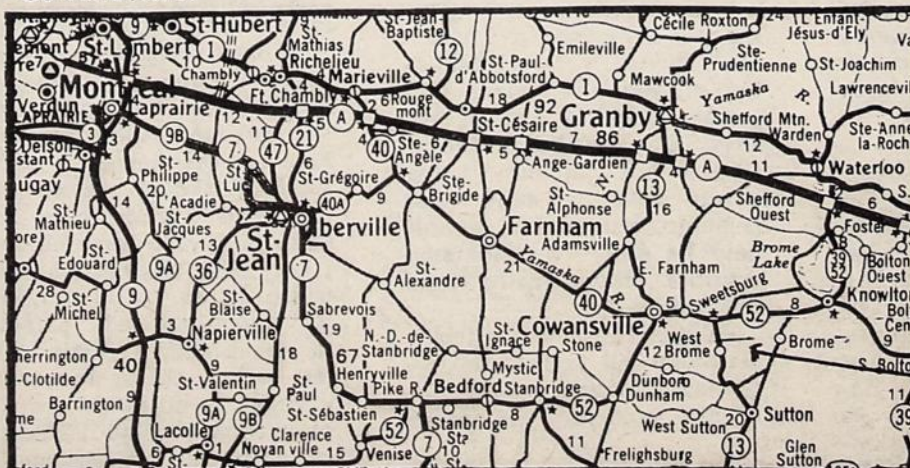

PETRULIŲ SODYBA CALL MILL, KUR VYKS NL IŠKYLA

DARBO ŠVENTĖS SAVAITGALĮ, RUGSĖJO 5 DIENĄ,
SEKMADIENĮ, VISI SUSITIKSIME
NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS

IŠKYLOJE!

Iškyla įvyks G. ir J. Petrulių sodyboje, kuri vadinama Call Mill.
Iš Montrealio 1-mu keliu įvažiuojama į 40-tą kelią, kuriuo pasiekamas
Cowansville. Po to 52-ru keliu privažiuojama 13-to kelio sankryžą, kur
sukama į dešinę 13-tu keliu. Po sankryžos važiuoti apie 3 mylias ir
prieš pat gelžkelio sankryžą sukti į kairę keliu, vedančiu į
Brome. Pravaziavus krioklį ir upelį, dešinėje pusėje yra Petrulių
sodyba Call Mill, kuri bus pažymėta kelrodžiais.
Važiuojant Champlain keliu, įsukama į švažiavime 30 arba 37 į
Cowansville.

Petrulių
sodyba

PRAMOGOS, BUFETAS, ITIN PUKI GAMTA!

SVEČIAI BUS PAVAIŠINTI AUKŠTAIŠKU ALUM!

BROME MIESTELYJE VYKS GYVULININKYSTĖS PARODA, VISIŠKAI
ARTI PETRULIŲ SODYBOS! NORINTIEJI GALĖS GAUTI KARŠTŲ
DEŠRELIŲ.

nepriklausoma
lietuva

Nepriklausoma Lietuva is published weekly
by The Independent Lithuania Publishing
Company at 7722 George Street, La Salle 690,
P.Q. R. E. Maziliauskas, Editor. F. P. Pauks-
raitis; Bus. Manager. Second Class Mail
Registration No. 1952. Return postage guaran-
teed. Postage paid at Lachine, P.Q.

Bendradarbiu ir korespondentu spausdinamos
mintys nebūtinai atitinka redakcijos ir
leidėjų nuomonei. Rankraščiai taisomi ir
trumpinami redakcijos nuožiūra. Neišspau-
dinti rankraščiai autoriams grąžinami tik iš
anksto susitarus. Už skelbimų turinį leidykla
ir redakcija neatsako.

Metinė prenumerata Kanadoje \$7.50, visur
kitur \$8.00. Atskiras numeris 25¢. Rėmėjo
prenumerata \$12.00. Adreso pakeitimas 25¢.

Redakcijos ir administracijos adresas:
7722 GEORGE STREET, LA SALLE 690, P.Q.
Tel. (514) 366 6220